

TÜRK SÖZÜ

23 EYLÜL 1969
FİYATI : 127 Krs.
YIL : 2 - SAYI :

97

Seçim kampanyası başlıyor

Kömür ocaklarının ağzından kan sızıyor

Zonguldak'ın Karadon ocağında 11 Ağustos günü grizu patladı: Kadri Alagöz, Bahattin Ayyıldız, Ali İnce, Fahr i Birinci, Murat Aysan, Hasan Yemiş ve Mehmet Gökçimen isimindeki işçilerimiz ilk anda feci şekilde yanarak; Bilal Çuhadar, Turan Yılmaz, Hüseyin Öztürk, Rıza Gökteş, Necmi Gökçim ve Cemil Açıkgöz isimindeki işçilerimiz de taş toprak ve kömür yığınları altında havasızlıktan boğularak öldüler. Göçük altında kalarak ölen işçilerimizin cesetleri, olaydan ancak üç gün sonra dışarıya alınabildi.

«Kaza»nın ikinci günü Zonguldak'a gittiğimizde, olayın meydana geliş nedeni ile ilgili çeşitli söylentiler doluyordu. Kimilerine göre, kazanın meydana geldiği galeride olaydan üç gün önce grizu gazı tespit edilmişti. Ancak, ilgililer gazın yoğunluğunu ölçmeyi bile gereksiz bularak işçiyi çalıştırmaya devam etmişlerdi. Oysaki, metan-karbondioksit karışımı bir gaz olan grizu, belirli bir yoğunluğa erişince en küçük bir kıvılcımla patlamaktaydı. Patladığı yerde, değil insanları, 3 mm. kalınlığındaki sac arabaları bile mukav ve gibi yırtan, demir rayları iplik gibi bükün büyük tahrip kuvveti vardı grizunun...

Gerçek şu ki, kazanın oluş nedeni, ihmâl! İhmâli doğuran etken ise, sorumlu kişilerin işçilerin canı pahasına, üretimi arttırma çabaları! Kendileriyle konuştuğumuz yaşlı işçiler, ocak içinde biriken grizu gazının sürekli kontrol şartıyla tespit edilebileceğini ve ge-

rekli emniyet tedbirlerinin alınarak gazın etkisiz hale getirilebileceğini söylediler. Son olayda, 13 işçimiz, korkunç bir ilgisizliğin kurbanı olmuşlardı buna göre.

Yaptığımız soruşturmalara göre, kömür ocaklarında yılda ortalama 60-70 işçi ölüyor. Yaralı sayısı ise 3.000 ile 4.000 arasında değişmekte. 1968 yılında meydana gelen kazalardaki ölü ve yaralı sayısı şöyle:

	Ölü	Yaralı
Yeraltı	59	2211
Yerüstü	5	1239
Toplam	64	3450

Gayriresmî rakamlara göre 1969'un ilk ayından bugüne kadar meydana gelen kazalarda 43 işçi ölmüş.

Zonguldak kömür madenleri 1848'de işletmeye açılmıştır. O tarihler madene ilk el atan, emperyalizmin Osmanlı toplumundaki ortakları, Galata Bankerleridir. Kömür havzası 1848'den 1900 yılına kadar ise çeşitli yabancı kumpanyaların elinde kalmıştır. 1900'den 1935'ye kadar ise Fransız emperyalizminin işgali altında...

1848 ile 1920 yılları arası madenlerimizin ve işçimizin, yabancı kumpanyalar ile Fransız emperyalizmi elinde iligine-kemiğine kadar sömürüldüğü tarihsel bir gerçektir. Bu dönem içinde emperyalizm, kömür işçimizi adeta canlı malzeme gibi kullanmıştır. Kumpanyalar, fazla üretim için, hiçbir emniyet tedbiri almadıkları ocaklara, işçimizi zorbalıkla sokmuşlar, çok ağır şartlar altında çalıştırmışlardır. Örneğin ocaklara taze hava veren bir kompresörün bozulmasına rağmen işçilerin paydos edilmemesi sonucu meydana gelen kitle halindeki ölümler, o dönemin «olağan» sayılan «kaza»larındandır.

Ankara'da Millî İktidar yönetimi eline aldığı sıralar, (1920), kömür havzası Fransız emperyalizminin hegemonyası altındadır. Millî İktidar derhal kömür işçisi sorununa el atmış, 10 Eylül 1921'de Türkiye'deki ilk iş yasası olan «Havza-i Fahmiye Amele Kanunu» çıkarılmıştır. Millî İktidarın 1920'den Havzanın tam millileştirildiği 1940 yılları arasındaki denetimi, Havzanın genel durumunu nispeten düzeltilmiş, işçimizin bazı hakları kayıt altına alınmış ve işkazaları oranı düşmüştür:

Yıl	Ölüm kazası	Ağır ve Hafif yaralı
1927	28	293
1928	46	311
1929	48	610

Kaynak: Ahmet Naim, Zonguldak Kömür Havzası, 1934. say. 152).

Millî İktidar, 1927 yılında Fransız emperyalizmini kovmuş, geriye kalan özel şirketler de 1940 yılında millileştirilmiştir. Havza Türkiye'nin tekrar emperyalizmin boyunduruğu altına girmeğe başladığı İkinci Dünya Sa-

Zonguldak kömür işçisi, uyuyan bir dev değil, tam aksi kıpırdanan bir dev olduğunu çeşitli demokratik eylemleri ile göstermiştir. Bu, herşeye rağmen, Zonguldak işçisinin, millî demokratik devrim mücadelemizde, bir bölgenin temel gücü niteliğine yavaş yavaş kavuşmakta olduğunu kanıtıdır.

vaşı yıllarına kadar emperyalist ve işbirlikçi sömürüden arınmış, kömür işçimiz çok kısa bir süre için de olsa eskiye kıyasla rahat etmiştir.

İkinci Dünya Savaşından sonra Devlet yönetimini ele geçiren işbirlikçi iktidarlar, emperyalist tezgâhlamalara uygun olarak Devlet İşletmelerini yozlaştırmışlardır. Devlet İşletmeleri işbirlikçi burjuvazinin bir geçim kaynağı haline gelmiştir.

Son yıllarda kömür havzasında kazaların dehşet verecek kadar artmasının altında yatan gerçek, işbirlikçi iktidarların denetiminde (!) aranmalıdır.

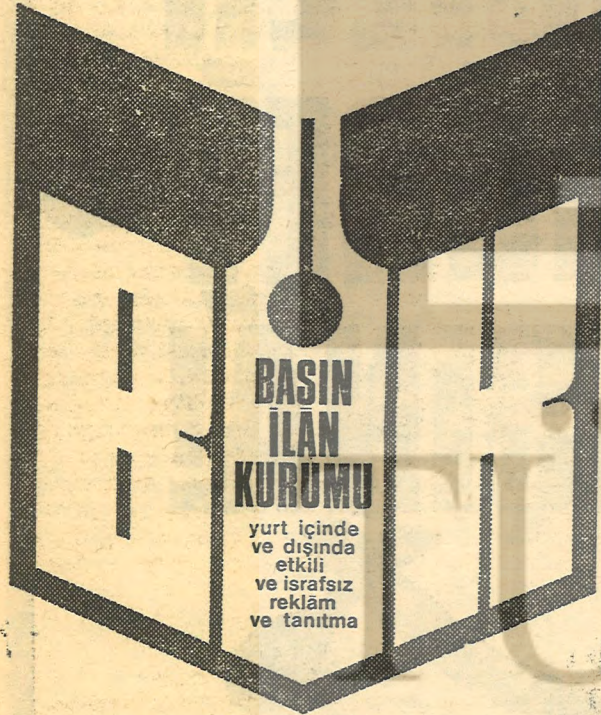
Yılda 60-70 işçinin öldüğü ve ortalama 3000-4000 işçinin yaralanıp çoğunun sakat kaldığı ve önemli bir kısmının akciğer hastalığına yakalanarak sanatoryum köşelerinde sürüdüğü Zonguldak Havzasında bu hususlarla hiçbir kuruluş gereği gibi ilgilenmemektedir. Onyedibuçuk lira ücretle toprağın 600 metre altında ölümle burun buruna çalışan kömür işçileri, işbirlikçi iktidarsarı sendikacı kutsal ittifakı karşısında perişandır. Diğer taraftan ne mahalli basın ve ne de işçi sınıfının örgütü olduğu iddiasındaki TIP, işbirlikçi çevrelerin oluşturduğu, «millî güçleri işçiden tecrit» taktiğini altdip, devrimci bir yol izleyecek güç ve nitelikte değildir. (Bakınız: Aren Oportünizminin Şekillenmesi, TÜRK SOLU, sayı: 95-96).

Bütün bunlara rağmen, Zonguldak kömür işçisi, uyuyan bir dev değil, tam aksi kıpırdanan bir dev olduğunu çeşitli demokratik eylemleri ile göstermiştir. Bu, herşeye rağmen, Zonguldak işçisinin, millî demokratik devrim mücadelemizde, bir bölgenin temel gücü niteliğine yavaş yavaş kavuşmakta olduğunu kanıtıdır. Güçler gitgide birleşecek ve millî demokratik devrim mücadelemizin zafer bayrağı tüm proletaryanın ve millîci güçlerin elinde yükselecektir.

İŞÇİ - KÖYLÜ 6. sayısı çıkıyor

★ Abone ol - abone bul
★ Bağış topla, tanıt ve yay
Yıllık abone : 6 TL.
Adres : Sultanahmet, Divanyolu Cad.
No: 83/3 İSTANBUL

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır * Eskiz ve program hazırlanır
Objektif tavsiyelerde bulunulur * Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no: 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

(Basın: 60927/168)

Seçim sloganımız başyazı • ve bir provokasyon

Siyasi çizgimizi yazılı ve sözlü olarak ifade eden kimseleriz. Bu olanağı bize anayasa vermiştir. Biz bu olanağı son katresine kadar kullanmayı devrimci görev biliriz. Onun için gizli bildirimler yaymak gibi gülünç durumlara düşmeyiz.

TİP ilçe örgütlerine, çeşitli ilerici kuruluşlara ve kişilere postalanmış bir bildiri bize de iletildi. Çoğaltılmış bildiri «proleter sosyalistleri» imzasını taşımaktadır. Ama, kimin ya da kimler tarafından kaleme alındığı ve dağıtıldığı belli değildir. Ancak, bildiriye yer yer proleter devrimcilerinin ve özellikle Mihri Belli arkadaşımızın yazılı üslubu taklit edilmekte ve bizim kullandığımız bilimsel terminoloji yerli yersiz kullanılmaktadır. Bırakılmak istenen izlenim, bizim illegal bildirimler yayımlamak gibi kanun dışı gizli eyleme girişmiş bulunduğumuz yolunda bir izlenimdir. Amaç, bazı çevreleri yıldırma, bizden uzaklaştırmaktır. Her geçen gün güçlenen proleter devrimcileri saflarını baltalamaktır.

Biz, Türkiye'nin gerçekleri ve sosyalizmin bilimi ışığında saptamış olduğumuz siyasi çizgimizi yazılı ve sözlü olarak her yerde açıkça ifade eden kimseleriz. Bütün sınırlamalara rağmen Türkiye'nin ortamı ve Anayasa bize bu olanağı sağlamaktadır. Biz bu olanağı son katresine kadar kullanmayı devrimci görev biliriz. Onun için açıkça yazılıp söylenecek şeyleri gizli bildirimlerle yaymak gibi gülünç bir duruma düşmeyiz.

DAĞITILAN bu gizli bildirin gittiği bir başka amaç vardır: Millî demokratik devrim hareketinin sözcülerine yol gösterici olarak bakan çevrelerin bu seçim kampanyası döneminde kafalarını karıştırmak...

Bildirin birinci bölümünde, bizim «TİP'i Örgüt Olarak Destekliyeceğiz», başlıklı başyazıda ileri sürmüş olduğumuz görüş yarım yamalak özetlenmektedir. Ama, daha aşağıda «bağımsız sosyalist adaylar»dan başka CHP saflarındaki ilerici unsurlara, «hattâ: kitle partileri içinde, işbirlikçi olmayan, millî burjuvazinin millî kesimine, de oy vermeyi devrimci görev saydığımız ileri sürülmektedir.

Yani, AP'ye ve GP'ye kadar, seçime katılacak olan sekiz parti adayları içinde kavun seçer gibi «millîler», ayıklanması ve bunlara oy verilmesi gibi pek parlak (!) bir buluş bize atfedilmektedir. Söz konusu başyazımızda biz bu seçimlerdeki tutumumuzu açık seçik ifade etmiş bulunmaktayız: Bizce, seçim kampanyası, emekçi kitlelere gitme, onlara sosyalizme ulaşan yolda zorunlu aşama olan millî demokratik devrim davasını iletme, yığınlara bize emperyalizmin ve işbirlikçilerin empoze etmiş olduğu Filipin tipi demokrasinin gerçek demokrasi olmadığını, bu düzende değil emekçilerin, şehir ve köy küçük burjuvazisinin de, hattâ millî burjuvazinin de kendi öz siyasi örgütünü kurma olanağından yoksun bulunduğunu anlatma, tek çıkar yolun emekçinin ve öteki millî sınıf ve zümrelerin bilinçlenerek ve örgütlenerek bu düzeni gerçek demokratik düzene dönüştürüp Türkiye'nin tarihi gelişmesine ağırlıklarını koymaları olduğunu açıklama kampanyasıdır.

Biz seçim kampanyası döneminde emekçi yığınlarını bilinçlendirme, onlara gücümüz yettiğince birşeyler öğretme ve onlardan öğrenme görevimizi yerine getirirken, seçmenin «peki oyumuzu kime verelim?», sorusuna, «bağımsız sosyalist aday gösterdiğimiz yerde ona, göstermediğimiz yerde İşçi Partisine» cevabını verdik. Çünkü Aybar-Aren oportünizminin bütün baltalamalarına rağmen, bugün gene de TİP saflarında sosyalistler çoğunluktadır. Ve gene de bu sosyalist çoğunluk kolları sıvıyarak parti dışındaki sosyalist kardeşlerinin de desteğiyle TİP içinde sosyalist örgüt ilkelerinin, parti-içi demokrasinin uygulanmasını sağlayabilir ve oportünist yöneticileri de sahte Aren muhalefeti de tam etkisiz hâle getirebilir ve Türkiye emekçilerinin biricik siyasi örgütünü adına layık bir sosyalist parti olma rayına sokabilir. Kesinlikle gerçekçi olan bu umutla biz hiç bir zaman TİP gövdesini oportünist yönetimle bir saymadık ve TİP'i onun sağındaki öteki partilerle aynı sepete koymadık. İşte bu tutumumuz seçim kampanyası süresinde TİP'i örgüt olarak destekleme biçiminde tezahür etmektedir.

Türkiye sosyalistleri Tunceli'de TİP adayı Kemal Burkay'a değil de Van'da Necmeddin yazıcı'ya değil de (başka isimler de sayılabilir) kime oy vereceklerdir?

Bu isimlerin yanında ne yazık ki kontenjan yoluyla oportünist klikin başa geçirdiği sosyalizmin «S»siyle ilişkisi olmayan politikacı isimleri de vardır. Ama böylelerinin liste başlarında yer aldıkları illerde bile bizim seçmenin sorusuna yukarıdaki cevabımız değişmelidir. Çünkü örneğin kendi ilinde ortaya çıkmaya yüzü olmayan bir Tarık Z. Ekinci'nin milletvekili olup olmaması bizce hiç önem taşımaz. Ya da Birlik Partisi eşğini aşındırdıktan sonra Aybar'a sığınan ve her davranışıyla babasının oğlu olmadığını ispat eden bir Türabi Öztoprak'ın milletvekili olup olmaması bizce hiç önemli değildir. Tersine, bu gibilerin Meclise gidişi, Filipin tipi demokrasinin ipliğini pazara çıkaracak ve savduğumuz dâvanın doğruluğuna daha geniş çevrelerin inanmasına yardım edecektir.

BİZ yelpazenin en solundaki partiyi, oportünist yönetimine rağmen örgüt olarak destekliyeceğiz derken, bu partinin millî demokratik devrimci nitelikteki programından çok, sözcülerinin lâfta kalan anti-emperyalist beyanlarından çok, TİP içindeki sosyalistlerin büyük kitlelerinin eğilimini ve köylü yığınlarının parlamenterizm konusundaki şu andaki tutumunu göz önünde bulundurduk. TİP içindeki sosyalistler ve birçok örgüt dışı devrimciler Aybar - Aren kliklerinin oportünizminin en sert dille eleştirmesini olumlu karşılamaktadırlar. Ama bu eleştirinin kapsamına tüm siyasi örgütün sokulmasına karşıdırlar. TİP'li sosyalist «Aybar'ın, Aren'in ne olduklarını, kime hizmet ettiklerini artık biliyoruz. Ama TİP'e örgüt olarak karşı çıkmayın, çünkü bu örgütün içinde biz sosyalist kardeşlerimiz de vardır», demektedirler. Öte yandan geniş köylü çevreleri, «seçimleri boykot» gibi bir sloganı benimseme durumunda değildirlere. Bu konuda bir orta Anadolu köylü liderinin sözleri ilginçtir: «Biz bu düzenin köylüden yana bir düzen olmadığını biliyoruz. Ama yerine daha iyisini koyma durumuna gelmeden sakın köylünün oy hakkına dokunmayın! Politikacılar geliyorlar, bize yalanlar söylüyorlar, söylediklerinin hiçbirini yapmayacaklarını biliyoruz. Ama hiç değilse, dört yılda bir kapımıza gelip bize yaltaklanıyorlar ya!...»

İşte bu gerçekler karşısında biz Celâl Bayar'la ağız birliği etmedik ve onun yaptığı gibi «oylarınızı kullanmayın!», sloganını atmadık. Bugünün şartları içinde bütün etkenleri inceleyen inceye hesaplıyarak «TİP'i örgüt olarak destekliyoruz», dedik.

Bu sloganın doğru bir slogan olduğunun kanıtıdır yukarıda sözü edilen bildiri. Bildirin, kurulu sömürü düzenini korumakla görevli organların tertibi olduğu anlaşılmalıdır. Her ne kadar geçmişte TİP İzmir Kongresinin arifesinde dağıtılan sahte muhalefet mektubunda olduğu gibi, Malatya Kongresinden hemen önce dağıtılan sahte muhalefet mektubunda olduğu gibi, Aybar-Aren oportünist kliği bu cinsten girişimlerden medet ummuşlarsa da, bu son bildiri onların marifetine pek benzememektedir. Ama söz konusu organlar, umdukları sonucu elde edemeyecekler ve proleter devrimci hareketin doğru sloganlarının hergün daha geniş devrimci çevrelerce benimsenmesine engel olamayacaklardır.

BİZİMLE bu kadar uğraşmalarının sebebi nedir? Çünkü biz gerçek sosyalistleriz. Ve icazetimiz yoktur. Bildiri tertipleri, başta oportünistler Filipin tipi demokrasi-cilik oyununun aktörlerinin en sağdakinden «en soldakine» kadar bize saldıracıları hep bu yüzdendir. Bilirler ki, biz demokrasiecilik oyununun oyuncuları değiliz. Bilirler ki, Anayasanın sağladığı olanaklara dayanarak yürüttüğümüz açık mücadele kurulu sömürü düzenini Türkiye emekçilerinin yararına değiştirme yolunda tek ciddi mücadeledir.

Devrimciler görev başına!

Oportünizm, seçim mücadelesini mitingler, kahve toplantıları ve köy gezileriyle sınırlamak eğilimindedir. Oysa devrimcilerin mücadele alanı çok daha geniştir. Devrimciler, Sosyal mücadelenin sürdürdüğü her alanı kendileri için mücadele ortamı sayarlar. Grevler, boykotlar, toprak işgalleri seçim mücadelesinin en dinamik olanlarıdır. Bu alanları boş bırakmamak, tersine asgari ölçüde devrimci mücadeleye yararlı hale getirmek gerekir.

Seçim kampanyası resmen başlamıştır. Yirmi gün süre ile açık hava, kapalı salon toplantıları düzenlenecek, mitingler yapılacak, bildiriler dağıtılacak, afişler yapıştırılacaktır. Emperyalizmin güdümündeki sağcı partiler halkı bir daha kandırabilmek için seçim kampanyası boyunca din istismarından, oy başına para dağıtmaya, terör havası estirme kadar bütün kanun dışı ve anti-demokratik davranışlara başvuracaklardır. Bu arada CHP, ileri reformist seçim programına rağmen, ne yönetimin hakim kanadı ile, ne de adaylarının büyük çoğunluğu ile anti-emperyalist demokratik doğrultuda uzun boylu ümit vaatmemektedir.

Bu durumda devrimcilere düşen görev nedir?

Bu görev, genel olarak halkımızın milli demokratik devrim mücadelesine, özel olarak oportünizmin devrimci hareketteki etkisini azaltıp, sosyalizme inanmış militanları devrimci saflara kazanmaktır.

Bu görevleri başarmak için doğru taktik tespit edilmesi ve doğru şiarlar atılmıştır: Genel şiar, «TİP'i örgüt olarak destekliyoruz» şiarıdır. Oportünizmin bölücülüğünün devrimci mücadeleyi en fazla etkilediği bölgelerde ise ki buralar, örgütün iradesine uyulmayıp kontenjan adaylarının başa getirildiği yerler olmuştur — «Bütün olaylar bağımsız sosyalist adaya»dır.

Bu doğru taktik ve şiarlar nasıl çalışılmasını gerektirir?

TİP'i örgüt olarak desteklemek şiarı seçimlerde aktif olarak TİP'i desteklemeyi olduğu kadar, onun oportünist yönetici kligiyle de mücadeleyi içerir. «Örgüt olarak destekleme»nin anlamı budur.

TİP'in oportünist yönetici kligi kendi arasında daha da parçalanmakta bu yüzden örgüt üzerindeki etkisi hergün daha azalmaktadır. Ancak yönetici kliginin merkezi otoritesinin azalması, oportünizmin örgüt üzerindeki ideolojik etkilerinin yok olması demek değildir.

Oportünizmin örgüt üzerinde devam eden ideolojik etkinliği, seçim döneminde emperyalizme, işbirlikçilerine ve toprak ağalarına karşı girişilecek mücadeleyi zayıflatan en büyük etkendir.

Parti örgütünde samimi, yiğit fakat oportünizmin ideolojik etkisi altındaki birçok militan, yanlış şiar ve sloganlarla, yanlış tutum ve davranışlarla seçim mücadelesine katılmak üzeredir.

Biz,, proleter sosyalistleri, her olduğumuz yerde yanlış şiarlar atılması, hatalı se-

DÜZELTME

Geçen sayımızın (Say. 96) dördüncü sayfasındaki (Mihri Belli Arkadaşımızın Açıklaması: «Proletarya partisi ancak gerçek demokraside kurulur.») şeklindeki başlığın tırnak içindeki kısmını yanlış dizilmiştir.

Doğrusu şudur: «Proletarya partisinin kurulması gerçek demokrasi yolunda bir adımdır.» Düzeltiriz

çim taktikleri uygulanmasını önlemekle yükümlüyüz.

Oportünizmin seçimlerdeki genel taktiği, emperyalizmin empoze ettiği Filipin demokrasisinin denge unsuru olmaktır. Bu taktik, gerçek demokrasinin halka anlatılmasını ve halkın gerçek demokrasi için aktif mücadelesini önlemeyi amaçlar. Oportünizmin emperyalizm karşısındaki tutumu da bir genel taktik içinde şekillenir. Oportünistler emperyalizmle mücadeleyi Filipin tipi demokrasiyi araç olarak kullanıp iktidara geldikten sonra bırakmaktadır. Emperyalizmin vesayeti

Bağımsız devrimci aday Hüseyin Kaya.

altındaki ülkelerde devrimci partiler için mümkün olmayan bu yol, halkımızın emperyalizme karşı aktif mücadelesini önlemeyi amaçlar. Kısaca, oportünist seçim taktik ve sloganları emperyalizmle uzlaşan slogan ve taktiklerdir.

O halde, bunlara karşı açık ve kesin bir mücadele vermedikçe seçimlerin devrimci mücadeleye yararlı hale getirilmesi mümkün değildir.

Devrimci militanlar seçime girdikleri bölgelerde bir yandan bu taktiklerin, bu sloganların yanlışlığını diğer militanlara gösterirken, diğer yandan da doğru slogan ve taktikler ortaya koyacaklar ve bunları bizzat uygulayacaklardır.

Seçimlerin doğru taktik ve sloganları, milli demokratik devrim stratejisinin taktikleri ve sloganlarıdır.

Seçimlerdeki en büyük hedefimiz, Amerikan emperyalizmi, işbirlikçileri ve feodal ağa üçlüsü ve bunların siyasi iktidarınıdır.

Bu hedefe yüklenirken kendimizi mümkün olduğu kadar tecrit etmemeye, düşmanı ise mümkün olduğu kadar tecrit etmeye çalışacağız. Seçim mücadelesinin aynı zamanda partiler arası rekabet olması, milli demok-

ratik güç birliği ilkelerine aykırı hareket etmeyi gerektirmez. Bizler, bilinçli ve gerçek demokrasiden yana sosyalist militanlar olarak, kendimizi bu oy toplama rekabeti havasının dışında, Türkiye'deki devrimci mücadelenin genel çıkarlarından yana sorumlu saymalıyız. Ve halkımıza, düşmanı olan üçlü ittifaka karşı sınıflar arası bir güç-birliği yapılıması gereğini anlatmalıyız.

Emperyalizmin siyasi alandaki temsilcilerinin halkımız önünde rahatça çıkıp yalan söylemesini önlemek için onlara sorular sormalı, halkımızı soru sormaya teşvik etmeliyiz. Her demogojik cevap veya cevapsız kalan her soru halkımızı uyandırmak için vesile teşkil edecektir.

Oportünizm, seçim mücadelesini mitingler, kahve toplantıları ve köy gezileriyle sınırlamak eğilimindedir. Oysa, devrimcilerin mücadele alanı çok daha geniştir. Devrimciler, sosyal mücadelenin sürdürdüğü her alanı kendileri için mücadele ortamı sayarlar. Grevler, boykotlar, toprak işgalleri, seçim mücadelesinin en dinamik alanlarıdır. Bu alanları boş bırakmamak, tersine azami ölçüde devrimci mücadeleye yararlı hale getirmek gerekir.

Aydın ilinden Hüseyin Kaya, Kars ilinden Adil Kurtel bağımsız adaylıklarını koymuşlardır. Bu illerde devrimciler bağımsız adayları destekleyeceklerdir.

Daha şimdiden Aydın ili bağımsız sosyalist adayı Güzeltepe köyünden Hüseyin Kaya için Ankara, İstanbul, İzmir ve Aydın'da komiteler kurulmuş ve çalışmalara başlanmıştır. Bağımsız adayımızın desteklenmesi, seçim giderlerinin karşılanması için bu dört ilde bağış kampanyaları açılmıştır. Bağışlar Ankara'da Süleyman Sırrı sokak No: 2/12 Yenışehir, Aydınlık Dergisinde, İstanbul'da Di-vanyolu caddesi No: 83 kat: 3, Sultanahmet'te Türk Solu Dergisinde kabul edilmektedir. Diğer şehirlerden yapılacak yardımlar derhal bu adreslere postalanmalıdır. Aydın bağımsız sosyalist adayını desteklemek üzere diğer şehirlerdeki devrimciler bu adreslerle temasa geçmeli Aydın'a kendi masraflarıyla gidebilecek olanlar isimlerini bildirmelidir.

Evet bu seçim mücadelesi proleter sosyalistleri için aktif bir mücadele dönemidir. Seçim mücadelesindeki başarımız oportünizme karşı mücadelenin de bir başarısı olacaktır.

Proleter devrimcileri görev başına!

Oportünistler düzenledikleri

mitingte devrimcileri

konusuşturmak istemediler

13 Eylülde Ankara'da İŞÇİ BİRLİĞİ aklı kuruluşun hazırladığı «Pahalılıkla Mücadele» mitinginde olaylar çıkmış ve Arenci oportünistlerin mitingi devrimcilere bırakıp kaçmalarıyla sonuçlanmıştır. Proleter devrimcileri mitingde başından beri olumlu bir gözle bakmışlar, hatta mitingi düzenleyenlere yardım-

cı olmuşlardır. Ne var ki, oportünistlerin devrimcilerle karşı olumsuz tutumu miting sırasında ortaya çıkmış ve devrimciler konuşulmak istenmemiştir.

Pahalılıkla mücadele gibi bütün emekçi sınıfları ve pahalılığın acısını çeken sınıf ve tabakaları ilgilendiren bir mitingin iki yüz kişi ile başlaması oportünizmin hayatın ve pratiğin kanunları tarafından reddedilişinin açık bir örneğidir. Miting çağrısı iyi yapılmamış, gecekondu semtleriyle ve diğer emekçi çevreleri ile temas geçilmemiş fabrika işçileri ile temas kurulmamıştır.

İŞÇİ BİRLİĞİ gibi işçi sınıfı adına miting yaptığını iddia eden bir kuruluşun düzenlediği bir mitingte her şeyin bir yana bırakılıp işçi çalkavukluğuna varacak şekilde şiarlar atılması da oportünizmin miting üzerindeki deolojik egemenliğini göstermiştir.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi üç beş adam ortaya çıkıp cılız sesleri ile «Sosyalist Türkiye», diye bağırınca, devrimciler de doğru şiar olan «Bağımsız Türkiye», şiarını atarak oportünizmin cılız sesini bastırmışlardır. «Sosyalist Türkiye», şiarının bugünkü Türkiye'de yanlışlığını bir yana bırakalım 200 kişinin katıldığı bir mitingte bu şiarın atılması komiklikten başka bir şey değildir.

Şiar meselesindeki anlaşmazlık daha mitingin başında ortaya çıktı. Oportünistler «Sosyalist Türkiye», ve «Toprak köylünün fabrika işçinin», diye bol keseden atarlarken, devrimciler «Bağımsız Türkiye», ve «İşçi köylü elele millî cephe», doğru şiarlarını gur sesleri ile haykırdılar. Bu arada bazı itişmeler oldu. Fakat devrimciler kuru gürültüye papuç bırakmadılar. Konuşmalar başladığı zaman tartışmalar duruldu. Konuşmacılar elle tutulur bir şey söylemediler. Adil Özkol adındaki konuşmacı mitingin amacını unutarak strateji tartışması yaptı ve kendisini dinleyen iki yüz kişiye «sosyalist devrim, sosyalist devrim» diye haykırdı. Bu manzaraya sosyalistler gülererek bakmaktaydılar.

Bu arada Kütahya'nın Değirmenözü köyünden Mevlüt Karakaya da bir emekçi olarak söz almak ve konuşmak istedi. Fakat oportünistler gerçek bir emekçinin konuşmasına razı olmadılar. Bunun üzerine devrimciler oportünistleri kürsüden attılar ve Mevlüt Karakaya kürsüye alkışlar arasında çıkarak bir konuşma yaptı. Mevlüt, mitingi düzenleyenlere kendisini niçin konuşturmadıklarını sordu. Oportünistler buna bir cevap veremediler. Bunun üzerine devrimciler «kahrolsun oportünizm», diye bağırıyorlar. Mitingten kovulan bir avuç oportünist ise bu sırada bir köşede toplanmıştı. Bir kısmı proleter devrimcilerine «kahrolsun faşistler», diye bağırırken, bir kısmı da «kahrolsun komünistler», diye bağırıyordu.

DDD dâvası devam ediyor

Demokratik Devrim Derneği'nin 5. Sulh Ceza Mahkemesince geçici olarak kapatılması ve kurucuların Ceza Kanunu'nun 526. maddesine göre 1 aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılması isteğiyle ilgili davaya 18 Eylül günü İstanbul 1. Sulh Ceza Mahkemesince bakıldı.

Bundan önceki duruşmada, dernek başkanı Kemal İşler, Genel Sekreter Sevinç Özgüner, kurucu üye İhsan Memoğlu ve Rasih N. İleri 5. Sulh Ceza yargısını tarafsız olmadığı gerekçesiyle reddetmişlerdir. Gerçekten, derneği tüzüğünü dahi okumadan, amacından saptığı gerekçesiyle geçici olarak kapatılan yargı, aynı davanın esasına da bakmaya girişmişti. Avukatların yargıcın tarafsız olmadığı hakkında yaptıkları itirazı 9. Asliye Ceza Mahkemesi uygun görmüştür.

1. Sulh Ceza'da yapılan duruşmada, kurucular derneğin amaçlarını açıklamışlardır.

Hep beraber gülelim

Batı Berlin'de **KURTULUŞ** adında bir aylık dergi yayınlanmaktadır. Derginin sahibi Türk Toplumcular Ocağı adındaki örgütmüş. Bu derginin 3. sayısı elimize geçti. Derginin TİP'in başına çöreklenmiş olan oportünist yönetimin hararetli bir savunucusu olduğunu gördük. «Millî Demokratik Cephe Nedir, Ne Değildir?», başlıklı yazıda bizden (yani proleter devrimcilerinden) söz edilmekte ve saldırılmaktadır. «Kurtuluş», un ne Almanya'daki Türk sosyalist kardeşlerimizi, ne de organı olduğunu iddia ettiği Türk Toplumcular Ocağı üyelerinin çoğunluğunu temsil etmediğini ve küçük bir sırtı Türkiye'deki devrimci mücadeleye dönük oportünist grupçuk adına konuştuğunu pek iyi bilmekteyiz. Ama gene de sosyalizm gibi yüce bir dâvanın ne ölçüde yozlaşabileceği hakkında bir fikir verebilmek için, bu dergi üzerinde kısaca duruyoruz.

Aşağıya aktardığımız «Millî Demokratik Cephe Nedir Ne Değildir?», başlıklı yazıdan bazı parçaları okurken, okuyucularımız bir hayli eğleneceklerdir:

«Küçük burjuva okumaları... Kendi icatları bir «Millî Demokratik Devrim» kavramıyla işlerine nasıl geliyorsa, bir kavramdan öbürüne sıçramakta, bazan burjuva demokratik devrimini, bazan da anti-kapitalist geçiş dönemini kastettiklerini söylemektedirler. Ancak iş somut çözüm yolları, savaş taktikleri getirmeye

gelince küçük burjuva dostlarımız ağız dolusu küfürlerle saldırdıkları Türkiye İşçi Partisinin programındaki somut teklifler ve bunları gerçekleştirmek için yürüttüğü eyleme karşılık Fransız Devriminin bayatlamış; «herhese vatandaşlık hakları sağlamak», (Türk Solu Dergisinin Millî Demokratik Devrim ilâvesinden) sloganlarını ileri sürmektedirler.

«Zaman bilimsel sosyalizmin lehine çalışmaktadır. Bugün küfürlerle Türk İşçi Sınıfının siyasi örgütüne saldıran Millî Demokratik Devrimci küçük burjuva dostlarımız, yarın tarihin akışı icabı proleterleşerek işçi sınıfının saflarında yer alacaklardır.»

Bu pek derin (!) bilimsel tahlil (!) yazısını iki resim süslemektedir! Birincisi, Mihri Belli arkadaşımızın bir resmi; altındaki lejant şöyle: «MİHRİ BELLİ - Emperyalizmin geniş cephesinin en sol ucu... İkinci resim, ön plânda TİP'in yeni amblemi, fonda alkışlayan büyük bir kalabalık... Resimlerden birincisi şer kuvvetlerini, ikincisi ise hayır kuvvetlerini temsil etmektedir.

Biz kendi hesabımıza yurt dışındaki Türkiye emekçi ve aydınlarının ve özellikle Almanya'dakilerin Türkiye'deki biricik gerçek devrimci eylemin içindeki savaşçılara dil uzatma haddini bilmezliğini gösteren oportünizmin şakşakası böyle bir dergiyi gerektiği gibi değerlendireceklerinden emin bulunmaktayız.

Avukatlar da, derneğin siyasi bir dernek olduğunu, siyasi dernek kurmanın Anayasa, Siyasi Partiler Kanunu ve Cemiyetler Kanunu'na uygun olduğunu belirtmişler, derneğin kamu oyunu millî demokratik devrim yolunu da etkilemek amacıyla olduğunu açıklamışlardır. Yargıç derneğin açılması konusunda 16 Ekim tarihindeki duruşmada karar verecektir.

Işık Mühendislik'te gericiler azdı

Dergimiz başkaya girerken Işık Mühendislik ve Mimarlık Özel okulunda çıkan silahlı bir çatışma sonucu Mehmet Cantekin adlı devrimci kardeşimiz öldürülmüştür.

Cemiyet seçimleriyle başa geçen gericiler, talebedeki huzursuzluklara çözüm yolu bulamamışlar ve giderek devrimci gençlerin isteklerini «komünistlik, marksistlik» olarak niteleneğe başlamışlardır.

Özel Okullar devletleştirilmelidir, demokratik eğitim gibi istekler bu şekilde karşılık bulunca devrimci gençler boykot ilân ederek harekete sahip çıkmışlardır.

Anayasa mahkemesine kaçır giden Özel Okullar anayasaya aykırıdır davası halâ bir çözüme bağlanmadığı için talebe arasındaki huzursuzluk son haddine çıkmıştı.

Bundan faydalanan cemiyetçi gerici, Aramco beslemeleri ortalığı bölmek ve sırtlarını dayadıkları patronlardan aldıkları taktikleri yerine getirmek için devrimcileri sindirmeğe çalışmışlardır. Devrimcilerin teker teker yakalanarak dövülmesiyle başlayan olaylar en sonunda devrimci gençlerin okula sokulmamasına ve geçen gece çıkan silahlı çatış-

mayla sokak ortasında adam öldürmeye gelip dayanmıştır.

Konuştuğumuz devrimci gençler bize şunları söylemişlerdir:

«Ellerindeki silâhlar uzak mesafelere atan, tam otomatik, yarı otomatik silâhlardı. Silâhları kullananların profesyonel kişiler oldukları belliydi.»

KURTULUŞ'un ve TİÇSF'nin kuruluş yıldönümü

20 Eylül 1969, 50 yıl önce Berlin KURTULUŞ'undan sonra proleter devrimci Dr. Şefik Hüsnü önderliğinde İstanbul'da yayınlanan KURTULUŞ'un ve yine Dr. Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki TÜRKİYE İŞÇİ ve ÇİFTÇİ SOSYALİST FİRKASI'nın kurtuluş yıldönümüdür.

Birinci Millî Kurtuluş Savaşımızın en bilinçli kesimini içeren bu parti ve çevresi emperyalizme karşı verilen savaşta önemli görevler yüklenmişti. TÜRKİYE İŞÇİ ve ÇİFTÇİ SOSYALİST FİRKA-SI'nın bilhassa İstanbul'da anti-emperyalist mücadeleye önemli katkılarda bulunması, işçileri örgütlemesi, İngiliz emperyalistleri ve işbirlikçi Damat Ferit Paşa hükümeti tarafından hoş karşılanmamıştı. TİÇSF'nin faaliyeti durdurulmuş, KURTULUŞ'un yayımlanması da emperyalistlerin sansür idaresi tarafından kapatılmıştı.

Yarımcada işçiler gençlikle omuz omuza direniyor

Halkımızın millî demokratik devrim mücadelesi her geçen gün biraz daha güçleniyor. Bağımsızlığın ve demokrasi yolunda büyük adımlar atılıyor.

İşçiler, köylüler, yurtsever aydınlar ve öğrencilerin kurduğu, ittifak, bir çığ gibi hedefe yaklaşıyor.

Bunun en son ve en yeni örneğini, Seramik işçilerinin, direncinde gördük...

Bunun en son ve en yeni örneğini, horon tepen kız işçilerin gözlerinde okuduk...

Devrimci gençliğin ve işçilerin omuz omuza birliğinde gördük...

Seramik fabrikasında 1.200 işçi çalışmaktadır. Kurulduğundan bu yana işçileri yöneten Türk-İŞ'e bağlı sarı bir sendikadır.

İşçilerin gerek ekonomik ve gerekse diğer yasal haklarından hiç birisi verilmemiştir. Haksız olarak işten çıkarılanlar olmaktadır. Asgari ücretler uygulanmamaktadır. Servis verilmektedir. İşletme şefi Basri Sezer, hasta olup da muayene olmak için, gelen kız işçilere, önce «kendisinin muayene edeceğini» bildirerek, «kalpleri dinlemek ve nabzını saymak istemektedir.» İşyerinde tam bir huzursuzluk, güvensizlik vardır.

AP'li Hasan Türkay'ın Genel Başkanlık yaptığı ÇİMSE-İŞ sendikasının işçilerin yasal ve sosyal hakları konusundaki patronla işbirliği, işçileri devrimci bir kuruluş olan SERÇİP - İŞ Sendikasına toplu olarak girmeleri sonucunu doğurmuştur.

1.200 işçinin 1.150 si devrimci sendika SERÇİP-İŞ'e kaydını yaptırmış, buna karşılık ÇİMSE-İŞ Sendikasının 50 üyesi kalmıştır.

Çoğunluğa sahip olan SERÇİP-İŞ Sendikası yetkilileri, toplu sözleşme yetkisinin kendilerine verilmesi gerektiğini patrona bildirdiği halde, patron, «yetkinin ÇİMSE-İŞ Sendikasının olduğunu bildirmiştir.» SERÇİP - İŞ sendikasına geçen işçileri işten atma tehdidiyle yıldırım istemiştir. İlk olarak da işyeri baş temsilcisi işten atılmıştır. Bu kanun dışı hareketler karşısında, direnmeye geçen işçiler, boykota karar vermişler ve uygulamasına geçmişlerdir. Boykot iki haftadır devam etmektedir.

Seslerini bütün İzmit halkına duyurmak amacıyla, harekete geçen Seramik işçileri Ya-

Ruhi Göbüt

Sırrı Öztürk

Kurtuluş Savaşımız güçleniyor!

Naci Oğur

rımcadan İzmit'e kadar bir yürüyüş yapmak istemişler, İzmit Valisi buna izin vermemiştir. Bunun üzerine işçiler, İzmit'in içinde bir yürüyüş ve miting tertiplemişlerdir.

«YÜRÜYÜŞÜN ASIL AMACI İŞÇİNİN HAKLILIĞINI DUYURMAK VE İŞÇİ SINIFININ TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK BİR TÜRKİYE ÖZLEMLERİNİ DİLE GETİRMektir.»

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği adına 30 kişilik bir grup halinde otobüsle, Yarımcaya hareket ettik. Oraya vardığı mızda saat, 13.00'dü. Havanın sıcak olmasına rağmen bütün kız ve erkek işçiler fabrika kapısının önünde toplanmıştı. İstanbul'dan daha önce gelen devrimci işçi arkadaşlarla, sohbet ediyorlardı. Ağaçlarda yiğit Demir Döküm işçilerinin getirip astığı dövizler vardı. Bu dövizlerde Seramik işçilerinin mutlaka başarıya ulaşacağına inandıklarını belirtiyor ve bütün güçleriyle işçi kardeşlerinin yanına olduklarını bildiriyorlardı.

Saat 11.30'da 7 otobüsle İzmit'e hareket edildi. Saat 15.00'te İzmit'e yürüyüşün başlanacağı yere geldik. Orada da bizi bekleyen işçi kardeşlerimiz var. Elleri dövizler ha zırcılar yürümek için.

Hazırlanan dövizlerde şu sloganlar vardı: «İşçi - Gençlik omuz omuza», «Bağımsız Türkiye», «Hak Alınır», «İşçi - Ordu el ele», «Direneceğiz», «Ya istiklâl, ya ölüm», «Yaşasın Seramik işçilerinin demokratik mücadelesi», «Göbek şişirmiyoruz. Ter döküyoruz», «Haklarımızı alacağız», «İŞÇİ - KÖYLÜ - GENÇLİK - ORDU OMUZ OMUZA».

1.200 kişilik bir devrim ordusu yürüyüş için hazır. Kız işçiler ellerinde pankartlarla, «BAĞIMSIZ TÜRKİYE», «İŞÇİYİZ HAKLIYIZ» sloganlarıyla yürüyüşe başlıyorlar. Bütün İzmit halkı sokakları tıklım tıklım dol-

durmuş, yer yer alkışlar ve «YAŞAYIN» sesleriyle bize katılıyor. Ve 1.200 kişi hep bir ağızdan aynı inanca, ve bütün gücüyle kükrüyor. «BAĞIMSIZ TÜRKİYE».

Muntazam sıralar halinde miting alanına geliniyor.

Burada 2.000 kişilik bir kalabalık var. İlk konuşma, işyeri baş temsilcisi olan ve patron tarafından işten atılan Hasan Çevik kardeşimiz tarafından yapılıyor. Ve şunları söylüyor:

«Biz Seramik işçileri olarak, yasal hakların işyerlerinde uygulanmasını istiyoruz. İş güvenliği istiyoruz. Asgari ücretlerin tatbikini istiyoruz. Sendika özgürlüğü istiyoruz.» Konuşması yer yer «DEMOKRATİK TÜRKİYE», «BAĞIMSIZ TÜRKİYE», sloganlarıyla kesiliyor. Ve alkışlar arasında konuşmasını bitiriyor.

İkinci konuşmayı Ülker Şentürk omuzdaşımız yapıyor. Kendisi patronun kız kardeşi. Ama kendi sınıfının yanında ve onlarla omuz omuza mücadeleyi sürdürüyor. Konuşmasında, «Kız işçi arkadaşlarımız, hastalanıp muayene olmak üzere viziteye çıktığında ilk önce işletme şefi Basri Sezer tarafından muayene ediliyor.» demiş ve bu hareketi şiddetle yermiştir.

Mitinge İzmit civarındaki fabrikalardan temsilciler gelmişti. Bunlardan birisi de Rabak fabrikası işçileri adına gelen Ahmet Gündüz'dü.

Konuşmasına Rabak işçilerinin bütün güçleriyle Seramik'te çalışan işçi kardeşlerinin yanında olduklarını bildirdikten sonra, «Mücadelemiz birdir. Ve mücadelemiz EMPERYALİSTLERE VE ONLARIN YERLİ ORTAKLARINA karşıdır. Kahrolsun emperyalistler ve kahrolsun onların işbirlikçileri, demistir.

Daha sonra tren işçileri adına bir konuşma yapan işçi arkadaş, asgari ücretlerin uygulanmasının, ve işyerinde güvenliğin bulunmamasının, faşizm olduğunu söyledi. Sözlerini şu sözlerle alkışlar arasında bitirdi:

«Halkımıza bunları reva görenleri, bizler Türk halkının bir parçası olarak görmüyoruz. Amerikan emperyalistleriyle işbirliği yaparak bizleri sömürenleri biz halkımızın bir parçası olarak görmüyoruz. Ve onlara bu halkın işinde yer olmadığını bildiriyoruz. Onların memleketi Amerika'dır. Oraya gitsinler. Bu konuşmadan sonra devrimci öğrenciler adına konuşan arkadaş özetle şunları söyledi:

«Ülkemiz yarı bağımlı bir ülkedir. Emperyalist Amerikan şirketlerinin hegemonyası altındadır. Emperyalistlere karşı ilk Milli Kurtuluş savaşını veren halkımız, ikinci milli kurtuluş savaşında da zaferle çıkacaktır. Bu günkü hareketimiz bağımsızlık savaşımızın bir parçasıdır.

Şimdiye kadar konuşma yapan arkadaşlar işçi kardeşlerimizin şikayetlerini dile getirdiler. Bunlar bize bir gerçeği daha gösterdi. O da

Yaşasın işçiler, yaşasın gençler! Türkiye bizimdir!

şudur. Türkiye'de hiç kimse güvenlik altında değildir. Kanunlar uygulanmıyor. En basit demokratik haklarımız dahi faşist kanunlarla önlenmek isteniyor.

Öyleyse bizim hareketimizin amacı: Tam bağımsız gerçekten demokratik bir Türkiye kurmaktır. Bunu başaracağız.

YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE.

Daha sonra Türk Kablo fabrikasından yiğit bir omuzdaşımız konuştu. Sırrı Öztürk arkadaşımızın yaptığı konuşma sık sık alkışlarla ve «BAĞIMSIZ TÜRKİYE» «DEMOKRATİK TÜRKİYE» sloganlarıyla kesildi. Bu omuzdaşımız şunları söylüyordu;

«Kardeşler. Ülkemiz emperyalistler tarafından sömürülmektedir. Şehir küçük burjuvazisi ve diğer emekçi halk tabakaları da sömürülmektedir. Öyleyse emperyalizme karşı vereceğimiz mücadele de bizim ittifaklarımız olacaktır. Bu ittifakın üyeleri, İŞÇİLER-KÖYLÜLER - DEVRİMCİ ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ - ORDU ve diğer bütün yurtseverlerdir. Öğretmenlerdir. Bugün burada aramızda bu sınıf, tabakalarının birer temsilcisi aramızda bizlere hitap ettiler. Bu ittifakımızın en taze örneğidir. İşçi sınıfı hareketine musallat olan OPORTÜNİSTLER bizim ittifakımızı bozmak için büyük çabalar harcıyorlar. Onlar birliğimizin bozucusudur. Bu hareketleriyle aramızda yaşayamayacaklardır. Kahrolsun emperyalistler ve onların yurdumuzun içindeki ortakları. Kahrolsun işçi sınıfı hareketine musallat olan oportünistler. YAŞASIN MİLLİCİ SINIFLAR VE TABAKALAR.»

Demir Döküm işçilerinin mücadelesinde olanlarla birlikte omuz omuza mücadele eden yiğit devrimci arkadaşımız Cemile Çerçel'e söz verdiler. Konuşmasına «Demir Döküm işçilerinin mücadelesini anlatmakla başladı. Ve şöyle devam etti:

«Mücadelemiz Emperyalistlere ve onların içimizdeki ortaklarına karşıdır. Onlara karşı yiğit Demir — Döküm işçilerinin vurduğu yumruğu sizlerde burada vuracaksınız. Daha başka yerlerde de yumruk yiyeceklerdir onlar. Ve kovacağız yurdumuzdan.»

Bazı çevrelerin, hareketin devrimci bir noktada yoğunlaşması karşısındaki ters tutumları telaşa kapılmaları karşısında işçi kardeşlerimiz, yılmadan devrimci sloganlarını kullandılar. Hem daha sık ve hem daha gür olarak. «BAĞIMSIZ OLACAKTIR TÜRKÜN ÜLKESİ» «GERÇEK DEMOKRASİYİ KURACAĞIZ.»

Seramik işçilerinin mitingi şu gerçeği iyice ortaya koymuştur. İşçiler kendi ekonomik ve demokratik mücadeleleri ile o günlük politik hedeflerini birbirinden ayırt edebilirler. Ve bu ikisinin birbiriyle olan sıkı bağını kavrayabilirler. Sosyal mantık bunu bir kere daha doğrulamıştır. İşçiler bir yandan fabrika işverenine karşı ekonomik ve demokratik hakları için mücadelelerini sürdürürken, diğer yandan devrimci politikalarının o günlük hedefini de saptamakta ve ilân etmektedirler.

«Ülkemiz Amerikan emperyalizmi tarafından sömürülmektedir. Ve bu sömürüden en çok zarar görenler de biz işçileriz.»

O halde kahrolsun Amerikan emperyalizmi ve onun yerli işbirlikçileri!

Ve işçiler, evet işçiler, — Antikapitalist şiarlar ortaya atmayınca devrimci mücadeleye nasıl kazanılacağı sorulan işçiler — milli cephe çağrısında bulunuyorlar. «Bu kavga da Türk işçisi yalnız değildir. Bütün millîci güçler, köylüler, öğretmenler, Türk Ordusu, Türk işçisinin tabii müttefikidir.»

Bu yazı olayların başındanberi içinde bulunan üniversiteli genç arkadaşlar tarafından yazılmıştır.

Erdemir işçilerinin mücadelesi devrimci hareketimizin bir parçasıdır!

4.600 Erdemir işçisinin, işbirlikçi iktidar ve Amerikalı işbirlikçi patronun kutsal ittifakına karşı bilinçli direnişi, devrimci mücadelemize çok şey kazandırdı. Erdemir işçileri mücadele içinde bilendi, çelik leşti, karşısındaki güçleri daha iyi tanıma fırsatını buldu. İşçiler şimdi daha kuvvetli mücadele bayrağını daha yüksekte tutuyor.

Ereğli Demir-Çelik'in 4.600 işçisinin kararlı mücadeleleri devam ediyor. İşçiler haklarını söke söke almak için ilk başlattıkları grevlerinin işbirlikçi iktidar tarafından ertelenmesinden sonra, mücadelelerini bu defa da masa başında sürdürdüler. Bir aylık erteleme süresi içinde gerek alt kademelerde ve gerekse üst kademelerde yapılan uzlaştırma toplantılarında dişe diş mücadele ettiler; haklarının bir kısmını koparıp aldılar.

1 Eylülde Ankara'da başlayan uzlaştırma toplantılarında, Erdemir işçilerinin isteklerini dile getiren mahalli sendikacılar, bu toplantılarda önce işçilerin birliği, ilkesini Amerikalı işbirlikçi patrona kabul ettirdiler; işçileri şimdiye kadar A-B diye ikiye ayıran uygulama fiilen ortadan kalktı. Bütün büro personeli, şefler, amirler, genel formen yardımcıları, formenler vb. sözleşme kapsamı içine alındı. Böylece kuruluşundan bu yana fabrikada uygulanmakta olan «bölünme» taktiği çöktü; Amerikalı işbirlikçi patron dize geldi. Uydurma sıfatlarla işçi nitelikli unsurlar arasındaki bölünme yokedildi. Türkiye'deki emperyalist sömürüye indirilmiş ağır bir şamardır bu.

İlk grevin ertelenmesinden sonra geçen süre içinde, işveren, işçilerin birçok hakkını teslim etmekte direnmiştir. Bu arada Başkanlığını Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün yaptığı Uzlaştırma Yüksek Kurulu, özellikle ücretler konusunda garip kararlar almıştır: Amerikalı işbirlikçi patron daha evvel saat ücretlerine 1. yıl için ayrımsız 80 kuruş, 2. yıl için de 50 kuruş zam verebileceğini ilân etmişken, bu defa Uzlaştırma Yüksek Kurulu, bu rakamları 1. yıl için 60, 2. yıl için de 40 kuruşa düşürmüştür. Ayrıca, uzlaşılmayan 48 madde için işçilerin isteklerine çok ters düşen kararlar almıştır.

Bunun üzerine, mahalli sendikacılar, çok haklı olarak, Uzlaştırma Yüksek Kurulu'nun aldığı kararları reddetmişler ve tekrar grev kararı almışlardır. Ve grev, 15 Eylül pazartesi günü saat 12.00'de başlatılmıştır.

İlk grev uygulamalarının çok haksız bir şekilde işbirlikçi iktidar tarafından ertelenmesinin hırsını içinde taşıyan işçiler, sendikamız grev uygulamasına geçildiğini haber vermesinden sonra 10 dakika içinde, ellerindeki işleri derhal bırakarak fabrikayı sür'atle terketmişlerdir.

Diğer taraftan, işçi Necmettin Giritlioğlu, fabrikanın genel kapısından telefonla iç kısımlardaki işçilere grevin başladığını bildirdiği sırada, fabrikanın Kamusal Münaşeretleri Genel Müdür yardımcısı Saim Mersinlioğlu, çakı ile telefon hatlarını kesmek istemiştir. Necmettin Giritlioğlu derhal kendisine müdahale et-

miş, kanuni bir grevi kırmağa yeltenen hareketlerin suç olduğunu söylemiştir.

Bu olaylar devam ederken, Turgut Tunay isminde bir müdür de zorla içeriye girmek istemiştir. İşçiler önce kendisini ikaz etmişler, ancak Bay Müdür içeriye zorla girmek isteyince, kendisini ağır şekilde hırpalamışlardır.

Bu anda, fabrikaların Genel Md., ünlü Amerikanofillerden Suat Yelkin, soğuk haddehanede, grev uygulamasına geçmek üzere işlerini terkederek işçilerin karşısına çıkmış ve bazı işçilerin ceplerinden iş kartlarını almak istemiş. İşçiler Genel Müdürü ve yardımcılarını püskürterek grev uygulamasına geçmişlerdir.

Genel Md. Yelkin, bu defa da, Necmettin Giritlioğlu'nun çalıştığı yere gelerek, tehditler savurmuş, kendisini mahkemeye vereceğini, 5 yıl hapis ettireceğini, «elin elden üstün olduğu» nu söylemiştir. Devrimci işçi Giritlioğlu ise, şunları söylemiştir: «Ben işçiyim. İşbirlikçilerin yönettiği bu fabrikada bir Genel Müdür oğlu değilim. Ben, kendi sınıfımın mücadelesini

İşçiler fabrikaya yürüyorlar.

Müdür fabrikaya sokulmuyor.

yapıyorum. Bu memlekette kanunları siz uygulamıyorsunuz. Türkiye'de bağımsız hakimler vardır.»

İşçilerin çok haklı şekilde başlattıkları ikinci grevleri, bu defa da aradan sadece 3 saat geçtikten sonra işbirlikçi iktidar tarafından tekrar ertelenmiştir. Grevlerinin tekrar ertelendiğini haber alan işçiler, gruplar halinde protesto gösterileri yapmışlardır. Ancak Danıştay erteleme kararını hoşduktan sonra grev hazırlıkları tekrar başlamıştır.

Sina Çıladır

FİLİSTİN DEMOKRATİK HALK KURTULUŞ CEPHESİ

Akşam üzeri Ürdün'ün başkenti Amman'a indik. Amman, geniş ve alçak tepeler üzerine kurulmuş bir şehir. Eylerin hemen hemen hepsi taşlardan yapılmış, basık, gösterişsiz. Damlarındaki televizyon antenlerinden buralarda oturanların varlıklı kimseler olduğu anlamak pek zor değil. Yanımdaki Fedai arkadaşla birlikte, Demokratik Filistin Halk Kurtuluş Cephesinin (D. F. H. K. C.) bürosuna gittik. Cephe'nin Amman'daki bürosu şehrin girişine yakın bir yerde. Tek katlı, dört beş odalı bir bina. Kapıda ve bahçeceki fedailer tepeden turnağa silâhli. Nöbetçiler her türlü tehlikeye karşı geceli gündüzlü tetikte. Nöbetçilere selâm verip içeri girdik. İçerisi bayağı kalabalık ve yoğun faaliyet var. Burada pek fazla kalmadık. Fedai arkadaşım, Cephe'nin siyasi büro şefinden benim için yarına bir randevu aldı. Ayrıca yatmamız için de bir yer ayarladı. Cephe'nin Amman'daki bürosunda yatmak mümkün olduğu halde, biz, kenar mahallelerdeki mülteciler ile ilgilenen, onlarla temas kurmaya çalışan 10 kadar fedainin barındığı iki çadıra gittik. Çadırlar ofise 15 dakikalık mesafedeydi. Çadırlardan büyüğüne girdiğimizde, masanın üzerinde bir lüks yanyordu. Üç beş silâhli adam köşeye yerleşmiş ve etraflarında 10-12 kişi kadar orta yaşlı insan. Fedailerle, yakın barakalardan gelen Filistinli mülteciler konuşuyorlardı. Selâmlaşttık. El sıkışttık. Konuşmalarına biz de katıldık. Çadırın çeşitli yerlerine asılmış Mao'nun, Che Guevara'nın ve Castro'nun resimleri ve sözleri... Vakit bir hayli oldu. Filistinli misafirlerimiz gittikten sonra, biz, konuşmaya gecenin geç saatine kadar devam ettik. Grup başkanı olan arka-

daşımın (Ebu Mehmed) aslen Suriyeli, fakir bir işçi, evli ve üç çocuğu olduğunu sonradan öğrendim. Sosyalizme inanmış biri, ve bu inancı uğruna emperyalizme karşı 2-3 daha fazla Vietnam açabilmek için karısını ve çocuklarını bırakarak kavgaya koşan 28 yaşlarında genç bir fedai. Ebu Mehmed, ideolojik seviyesi yüksek, alçakgönüllü ve halka yardım edebilmek için arkadaşlarıyla birlikte canla başla çalışan yüzlerce fedaiden biri. Gerçekten de, o çevrede oturan mülteciler olsun, Ürdünlüler olsun, her meselelerinde (en küçük bir aile anlaşmazlığında bile) Ebu Mehmed'i ararlar, ona başvururlar..

Sabah uyandıığımızda güneş bayağı yükselmişti. Yakınıımızdaki evlerden bir vatandaş elinde çay tepsisiyle çadırımıza çay getirdi. Bir başka evden ekmek ve peynir geldi. Fakir halkın bu sempatisi, bu küçük destekleri fedailere büyük mücadele gücü vermekte, onların morallerini yükseltmekte.

Oradan ayrılp tekrar büroya geldik. Siyasi büro şefiyle görüşme saatimiz yaklaşmıştı. Az sonra bizi içeri aldı. Orta boylu, ince, tetik bir adam. Hareketlerinden gayet çevik biri olduğu derhal anlaşılmalı. Belinde çift şarjürlü bir tabanca. Fedai arkadaşım (Ebu Süleyman) beni Cephe'nin siyasi komiseriyle tanıştırdı. Orada iki saat kadar karşılıklı konuştuk. Bana, Demokratik Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (D.F.H.K.C.) nin kuruluşunu, gelişimini, karşılaştıkları güçlükleri ve Cephe'nin stratejisini anlattı.

Demokratik Cephe (D.F.H.K.C.'nin haik arasındaki adı budur) 1969 Şubat'ında, halen başkanlığını Corc Habeş'in yaptığı Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nden (F.H.K.C.) Marksist-Leninistlerin ayrılmasıyla kurulmuştur. O günden bu yana Ortadoğu'daki ve Kuzey Afrika'daki Arap ülkelerinden gelen devrimcilerin katılmasıyla Cephe daha da güçlenmiştir. Başlangıçta ve halen Cephe'nin karşılaştığı en büyük sorun para ve silâh bulmaktaki güçlütür. Kurulalı ve silâhli mücadeleye başlayalı 6-7 ay olmasına rağmen, henüz sosyalist devletlerin enternasyonal dayanışmasını sağlayamamıştır. D.F.H.K.C., karşılaştığı güçlüklerin büyük kısmını mülteci Filistinlilerin, Fellahların (köylülerin), Hamillerin (işçilerin) desteği ve yardımlarıyla göğüslemektedir. Çok az bir miktar da, dış ülkelerde okuyan Marksist-Leninist Arap talebelerinden gelir. Söylemeye gerek yok ki, Arap devletleri ile arası iyi değildir. Onlardan en küçük bir yardım bile görmez. Oysa, El Fetih, El Saika ve diğer Fedai teşkilatları Mısır, Suriye, Cezayir, hatta Irak gibi hükümetlerden geniş ölçüde yardım (para, silâh yiyecek, giyecek) gördüğü gibi, bunun yanında sivil teşkilâtlardan da (Müslüman Kardeşler teşkilâtı gibi) yardım alır. D.F.H.K.C.'nin böyle geniş kaynakları yoktur. D.F.H.K.C.'nin tek ve temel desteği, dayanağı halktır. Halkın desteği olmazsa yaşaması güçtür.

Aslen Iraklı olan ve bir zamanlar Irak bataklıklarında gerilla faaliyetine girişen, fakat, D.F.H.K.C. gibi Marksist-Leninistlerin yönetiminde bir örgütün kurulması üzerine, arkadaşlarıyla birlikte bu cepheye katılan siyasi büro şefi, Cephe'nin devrim stratejisini şu şekilde özetledi:

«Önce Millî devrim: Önce Filistin'deki, Batılı emperyalist devletlerin sadık uşağı, saldırgan, emperyalist, faşist İsrail devletini yok edilmesi. Yurtlarından kovulan yüz binlerce vatansız Filistinlilerin vatanlarına dönme mücadelesi. Filistin'in emperyalistlerden kurtarılma mücadelesi. Yani, önce emperyalizme karşı savaş, topraklarından atılan Fellahların yeniden topraklarına kavuşturulması, toprağa kavuşan Filistin köylülerinin toprak meselesinin çözülmesi. Kısacası: Önce millî devrim. Önce demokratik devrim. Önce millî demokratik devrim.» Cephe'nin siyasi şefi bunları anlattıktan sonra, millî demokratik devrimin asgari programları olduğunu, azami programlarının ise sosyalist devrim olduğunu da ilâve etti. Bu arada, Arap dünyasındaki devrimci hareketlerin gelişimi, bu gelişimde devrimci hareketlerin öncülüğünü yapan sınıf ve zümreler üzerinde de tartıştı. D.F.H.K.C., emperyalizme karşı savaşta küçük - burjuvazinin öncülük yapamayacağına, bunu bir süre yapsa da, millî devrimi sonuna kadar götürmeyeceğini, bunun sebebinin de küçük - burjuvazinin sınıfsal karakterinden ileri geldiğine inanmakta. Millî demokratik devrim mücadelesini, işçi sınıfının öncülüğünde, temelinde köylülerin yürüttüğü bir mücadele olarak görmekte, D.F.H.K.C., Orta Doğu'daki devrimci hareketlerde, artık küçük - burjuva devrimcilerinin öncülük durumlarını kaybetmeye başladıklarını, gerçekten proletaryanın ideolojisini benimsemiş Marksist - Leninistlerin kitlelerle kurdukları bağlar sayesinde öncü durumuna geçme aşamasında olduklarına inanmakta. Gerçekten bu tahlil, objektif duruma uygun düşmekte. Nitekim bugün D.F.H.K.C.'nin yöneticilerinden en önde gelen birinin silâh arkadaşları, Güney Yemen'de (eski Aden) iktidarı ele almış durumda. Yine bugün, küçük - burjuvazinin yönetiminde olduğu Arap devletlerinin (Mısır, Suriye, Cezayir, v.s.) D.F.H.K.C.'ne karşı takındıkları politik tavır bu açıdan —gerçek Marksist - Leninist akımla, küçük - burjuva devrimcilerinin yarışı, çekişmesi, alttan alta güreşi açısından— ele alırsak, Demokratik Cephe'nin yardım kaynaklarının kısırlığını, karşılaştığı güçlüklerin büyüklüğünü anlayabiliriz. Değerlendirebiliriz.

Talebe kampında iki gün

Amman'daki ofisten akşam üzeri bir landrovere atladık. Amman'a 20 kilometre uzakta bir dağ yoluna saptık. 3.5 kilometre sonra arabamız bir dere girişinde durakladı. Devriyeler bize baktı. Fedai arkadaşım la birşeyler konuştular. Sonra devam ettik. Biraz ileride, derenin yamaçlarında 6-7 tane

Gençler çalışır ve savaşır.

Küçük

büyük sız fa tik. Ö çadıra ince y kerî e merm yordu. mali duruy dar k kampt Yanın iki gü

Sak ikişer ilk ik tek b gük. I pilyo nüldü kadar büyük cek h fer v zaman en kt yordu Kamp iebe yordu ha il aynı valtid re, A kamp zıran len y kamp binler Filistin

(Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi röportajı genç bir Arap öğrenci tarafından hazırlanmıştır.)

Küçükler de çalışır ve savaşa hazırlanırlar.

büyük çadır, karanlık içerisinde belli belirsiz farkediliyordu. Talebe kampına gelmiş-tik. Önce kampın yöneticilerinin bulunduğu çadıra girdik. Bizi 4.5 tane, genç, ortaboylu, ince yapılı Fedai karşıladı. Üzerlerinde askerî elbise, belleri tabanca, kuşaklarındaki mermiler lüksün ışığında pırl pırl parlıyordu. Çadırın köşesinde, Çin, Rus ve Çek malı otomatik ve yarı-otomatik silâhlar duruyordu. Fedailerle tanıştık. Bir saat kadar konuştuk. Bu 5 fedai üslerden gelmişler, kamptaki 80-100 talebenin eğitimi ile görevli. Yanında peynir veriliyordu. Bu üç parça yiyecek her gün bir sefer, bazı günler de iki sefer veriliyordu. Öğle ve akşamları, zaman zaman bir tabak fasulye veya pilâv, ya da en küçük kutularda balık konserve veriliyordu. Cephe'nin imkânları öylesine kısıtlı. Kampta bir kişiye 5 sigara veriliyordu. Talebe kampı olduğu için mi böyle az veriliyordu, diye bir soru geldi aklıma. Ama daha ileride, askerî kamplara gittiğimde de, aynı yiyecek maddeleriyle karşılaştım. Kahvaltıda yarım saat sonra kampa 5 kilometre, Amman'a 20 kilometre uzaktaki mülteci kampına gittik. Bu mülteci kampı, 5 Haziran savaşından sonra Filistin'den süren yüz binlerce Filistinlinin barındıkları kamplardan bir tanesi. Geniş bir arazide binlerce küçük baraka. Bu kampta 60 bin Filistinli barınmakta. Toprakları yok. İşleri

yok. Günlük yemeklerini Birleşmiş Milletler teşkilâtı verir. Barakaların arasından ikişer sıra marşlar söyliyerek geçtik. Bu barakalarda ne yazın sıcakta, ne de kışın soğukta barınmak imkânsız gibi birşey. Sokaklarda yığınla çocuklar yarı çıplak, yırtık pırtık çaputlar içinde. Mülteci kampının ortasındaki meydana geldik. Bir grup fedai, Demokratik Cephe'nin mültecilerle ilgilenen bürosuna gidip kazma ve kürekleri getirdi. Burada yarım kalan sığınagın inşaatı için temel kazmaya devam edildi. Demokratik Cephe, mültecilerin İsrail uçak taaruzlarında sığınabileceği sığınaklar yapmaya var güçleriyle devam ediyor. Fedailerin bu çalışmasına mülteciler de katılarak, fedailerle halk birbirine daha sıkı bağlanıp kavga çizgilerini birleştiriyorlar.

Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi savaşçıları bir harekatta.

Öğleye doğru çalışma bitirildi. Cephe'nin oradaki ofisine gidildi. Yarım saat sonra herkes salonda hazır vaziyette idi. Ceza-yirli bir gazeteci milli kurtuluş savaşçıları ve sosyalizm konusunda bir konferans verdi. Demokratik Cephe'de talebe kaplarından, baştaki yöneticilere varıncaya kadar herkes ideolojik eğitimi temel olarak almış, askerî eğitimin ideolojik temele göre biçimleneceğine inanmıştır. Konferans bittiğinde vakit öğleyi geçmişti. Herkes bilinçli bir disiplin içinde, tekrar sıra oldu ve kampa dönüldü. Yolda Fellahların karpuz tarlalarının yanından geçildiği halde, hiç kimse elini birşeye sürmüyordu. Kampa gelindiğinde herkes yine sıra halinde yemeklerini alıp, düzenli bir şekilde çadırlarına gittiler. Öğleden sonra çeşitli silâhların sökölüp takılmaları gösterildi. Silâhsız olarak gruplar halinde pusu ve baskın denemeleri yapıldı.

Talebe kampında gerçekten bir düzen vardı. Herkes görevini biliyor, herkes emirleri severek yerine getiriyordu. Herkes mültecilere ve Fellahlara karşı ellerinden gelen yardımı yapıyordu. Kamptaki talebelerin büyük çoğunluğu Filistinli olup, halen bir kısmı İsrail'in işgal ettiği topraklarda, bir kısmı ise komşu Arap ülkelerinde okumakta. Bu arada Suriye, Irak, Lübnan, Tunus, Mısır, Fas, hatta Habeşistan'dan dahi talebeler gelmekte. Hiç kimsenin gerçek ismi belli değildir. Herkesin takma adı vardı. Bu kural Cephe'nin bütün fedailerine uygulanmaktadır. Talebe kampında yetişen fedailerin büyük çoğunluğu tekrar memleketlerine dönüyorlar. Onları, oradaki yeni görevleri bekliyor.

Askerî kampta iki gün

İkinci günü akşam, talebe kampından ayrıldık. Fedai yoldaşımın beni bir Landrover Ceraş'ın 20 kilometre kadar batısında bir yere götürdü. Bu gittiğimiz yer bir askerî kamptı. Burada 45 günlük komando eğitimi gören, artık savaşçı olarak işgal altındaki topraklara akına gidiyordu. Gecenin geç vaktinde yüksek ve ormanlık bir bölgede ilerliyorduk. Yolumuz 2.3 defa silâhli devriyeler tarafından kesildi. Az sonra kampın merkezine ulaştık. Vakit geç olduğu için, tanışmanın ardından, bize uyumak için bir yer gösterdiler. Kamp merkezinden 200 - 250 metre uzakta 10 fedainin kaldığı bir gruba gittik. Gruba varmadan, grup nöbetçilerinin dur sesleriyle irkildik. En küçük bir yanlışlık, bir ihtiyatsızlıkla makineli tüfek ateşiy-le delik deşik olabilirdik. Parolayı söyledik. Yanlarına yaklaştık. Ağaçlar altındaki bataniyeler arasında 8 komando uyuyor, 2 komando nöbette. Kampın merkezinden 200 - 250 metre uzaklıkta olmak üzere, kampın çevresi 10 - 15 kişilik 10 grup tarafından tutulmuş vaziyette. Bu kampta tahminen 130 fedai vardı. 30 tanesi eğitimi çoktan bitirmiş, baskınlar yapıyor. Geri kalan 100 kişi gerilla eğitimi görüyor.

Sabah 5'te düdükle sesleriyle uyandık ve kampın merkezine geldik. Ormanın dört bir yanından fedailer de aynı yere sükün ediyordu. Hepsi yıldırım gibi geliyorlar. Ellerinde Çin, Rus ve Çek silâhı. Menzili 1000 metre olan, 800 metrede düşmana öldürücü darbe vuran, kısa otomatik silâhlar. Bu otomatik silâhların birkaç çeşidini şöyle sıralayabiliriz: «Mao», otomatik Çin silâhı, «Klaşınko», otomatik Çin ve Sovyet silâhı, «Şmayer», otomatik Alman silâhı, «Diktiriyof», otomatik Sovyet hafif makinalısı (menzili 2000 metre)... Bu arada bol miktarda yarı - otomatik Çek silâhları, uçaksavar ve roketler de bulunmaktadır. Hepsi pırl pırl, ateş hazır. Her ne kadar, Demokratik Cephe dışardan doğrudan yardım görmüyorsa da, silâh ihtiyacını çeşitli kaynaklardan binbir güçlükte temin edebilmektedir. 5 Haziran savaşında Arapların yenilgisi üzerine, ricat eden Arap askerlerinin bıraktıkları (yüzbinlerce) silâhların, bir kısmı İsrail'in eline geçmesine rağmen bir kısmı da çeşitli eller.

(Lütfen sayfayı çevirni)

Mehmet Ali Gehşan

Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi

de birikmiştir. Diğer taraftan cepheye katılanların birçoğu da kendi silâhını kendi getirmektedir. Bu konuda Demokratik Cephenin, yardım kaynakları geniş, kardeş fedai teşkilâtlarıyla olan iyi münasebetleri de önemlidir.

İki dakikada herkes sıra olmuştu. Bütün fedailer belden yukarı çıplak, koşuya başladılar. Dağlar soğuk ve tepeler sisli. Koşu ve kültür-fizik bir buçuk saat kadar sürdü. Sonra kahvaltılar ve her fedaiye 10 sigara verildi. Bu kampta 10 gün kadar kaldım. Fedailer gerçekten çok sıkı şartlar altında yetişiyorlar. Demokratik Cephe'nin kit imkânlarına rağmen gerçek bir gerilla eğitimi görüyorlar. Sabahın 5'inden akşamın 9'una 10'una kadar disiplinli ve sıkı bir çalışma var. Yakın dövüş, mayın arama-çıkarma ve yerleştirme, patlayıcı maddelerin terkibi ve kullanılması, sabotaj dersleri, topoğrafya, bütün taktik silâhların sökümü, takımı ve kullanılması, çeşitli el bombalarının yapısı ve kullanılması, kamuflaj ve telsizle muhabere görülen eğitimin temel konularındır. Ayrıca nazari olarak öğretilen, taktik dersleri (pusu, baskın, devriye, geri çekilme ve uçak taarruzlarına karşı korunma, vs.), gruplar halinde gece ve gündüz tatbikatları yapılır.

Fedailer gece gündüz silâhla yatar, silâhla kalkar. Potinleri aylarca ayaklarından çıkmaz. Her an ya İsrail uçaklarının, ya da Kırıl Hüseyin'in askerlerinin baskın yapma ihtimali vardır. Hemen hemen her gün İsrail keşif uçakları üzerlerinden geçer. Uçak sesleri duyulmaz, fedailer İntişar (dağın) diye birbirlerini alarına geçirir, ve ormanın içerisinde 30'ar metre aralıklarla dağılırlar. Bu, onlarda bilinçli disiplinin ne kadar yerleştiğinin bir kanıtıdır. İsrail sınırı çok yakındır bu kamplara. Her gün sabahtan akşama kadar top sesleri duyulur. Yöneticiler, kamp yerinin keşfedildiğinden şüphelendikleri takdirde, derhal hiç vakit kaybetmeksizin yer değiştirirler. İsrail uçakları Ürdün'e, Kırılın ordusunu bombalamak için gelmez. Ürdün Kırılı ve yöneticileri İngiliz emperyalizminin en sadık uçaklarıdır. Ürdün'de İngiliz emperyalizminin izleri gözle görülecek kadar açıktır. Bankalardan Kırılın askerlerine varıncaya kadar herşey İngiliz damgasını yemiştir. Orta Doğu'da emperyalizme göbek bağlarıyla bağlı olan Arap ülkelerinden en önde gelenlerinden biri Ürdün'dür. Bu sebeple, Ürdün göklerindeki İsrail uçaklarına Kırıl Hüseyin hiç ses çıkarmaz. 10-15 uçağı olmasına rağmen, İsrail uçaklarının uçuşuna engel olmaz. Bilir ki, İsrail uçakları, napalmınları fedai kamplarına atacaktır. Bundan hiç endişesi yoktur. İsrail devleti, Ürdün'deki statükonun sallantılı olduğunu gayet iyi bilir. Bu sebeple, kendisinin en iyi anlaştığı gerici Ürdün Kırılığının gücünün yıpranmasını istemez. Hatta, o ayakta dursun diye, fedaileri yok etmek için uğraşır.

Ürdün'de bir tarafta kırıl ve kırılın askerleri, bir tarafta bütün fedai teşkilâtları. Fedai teşkilâtları, kırıl tarafından gelecek

bir saldırının, hangi fedai örgütüne yapılırsa yapılsın, hep birlikte karşılanması konusunda söz birliği etmişler. Böyle bir saldırı olacak olursa, topun ağzındaki ilk teşkilât hiç şüphe yok ki Marksist - Leninistlerin yönetiminde olduğu D.F.H.K.C. olacaktır. Fedai teşkilâtları da kendi aralarında bir düzen sağlamışlardır. Artık eski kargaşalık ve keşmekeşlik ortadan kalkmıştır. Hangi teşkilâtın, ne zaman, nereye baskın yaptığı kesin olarak bilinmektedir. Kimse kimsenin başarısına sahip çıkmıyor. Fedai teşkilâtları, kendi aralarında bir silâhlı kuvvetler komutanlığı da kurmuşlardır. Bu komutanlığın yönettiği radyo istasyonunda, yapılan baskınlar, teşkilâtların kendi saatlerinde yayınlanır.

Ürdün'de durum devlet içinde devlet gibidir. Bir yanda Kırılın kuvvetleri, öbür yanda fedailer. Kırılın kuvvetlerini iki kısma ayırabiliriz. Bir kısmı Bedeviler, bir kısmı ise mecburi askerlik yapan Fellah ve Hamil çocukları. Bedeviler Kırılın aylıklı sadık gücü, onlara göre Allahtan sonra Kırıl gelir ve ona karşı olacak herşey bastırılmadır. Bedevilerin fedailere karşı sempatisi yoktur. Oysa ikinci kısımda olan mecburi hizmet yapan askerler ise, fedailere karşı sempati duyarlar ve onlar fedaileri severler. (Mecburi askerlik hizmeti son 6-7 ay içinde konmuştur.)

Kıralla fedai teşkilâtları arasında ığreti bir anlaşma var. Bu da Ürdün'deki kuvvetler arasındaki dengenin çok kritik, çok çabuk bozulabileceğini gösterir. Şunu tekrar belirtelim ki, fedai teşkilâtları iki ateş arasında, bir yanda saldırgan İsrail, bir yanda gerici Kırıl kuvvetleri. Onun için fedailer daima uyanık, daima tetiktedir.

Askeri kampta kaldığım 10 gün içerisinde fedailerle iki büyük yürüyüşe katıldım. İlk yürüyüş, tepelerden 30 kilometre uzaklıkta, 1000 küsur metre derinliğinde bir vadiye inişti. Bu mesafe bir sabah üç saatte dinlenmeksizin alındı. Fedailer yıldırım gibi dağlardan vadilere iniyordu. Onlar için hareketli olmak ve hareket kabiliyetini geliştirmek çok önemliydi. O gece orada yattı. Yemek olarak köpek eti, kaplumbağa ve kurbaga yediler. Şafak sökerken tekrar kampa dönmek üzere yola çıkıldı. O dik tepeler ara vermeksizin tırmanıldı, tırmanıldı. Öğlene doğru sıcak bastırdı. Yer gök yanıyordu. Çoğu bayırlar ellerle tutunmakla çikliyordu. Sırtlarında battaniyeler, omuzlarında silâhlar, bellerinde fişekler, bir yandan açlık, bir yandan susuzluk... Dönüşü yedi buçuk saatte yapabildik. Birinci yürüyüşten iki gün sonra bir yürüyüş daha yapıldı. Bu seferki gece yürüyüşüydü. Kamptan Erbit şehrine yüründü. 60 kilometrelik mesafeyi, aç, susuz ve dinlenmeksizin 8 saatte aldık. Erbit'e vardığımızda sabah olmamıştı. Aynı mesafeyi akşam gene yürüyecektik. Erbit'te Demokratik Cephe'nin ofisinde kaldık. Ofis Erbit'in kenar mahallelerinden birin-

deydi. Fedailerin geldiğini duyan halk ofise doldu. Ofis kalabalıktan geçilmiyordu. Öğle yemeğimiz 15 dakikada hazırlandı. Çarşıdan hiçbir şey alınmadı. Halk evindeki yemeklerini taşıdı bize. Doyduğumuzu söyledığımız halde, hâlâ getiriyorlardı. Halkın genel olarak bütün fedailere karşı sempatisi vardı. Fakat özel olarak D.F.H.K.C.'ni kendi teşkilâtı olarak benimsiyenler çoğunlukta.

Gerçekten, Demokratik Cephe (D.F.H.K.C.) kitlelerle bağ kurmak için yoğun çalışmalar yapıyor. Bunu, gerek halkın bağında, bahçesinde, tarlasında çalışmak, gerek halkın karşılaştığı güçlükleri çözmek yanında gösterdiği gayretler sayesinde başarıyor. Ayrıca, Cephe'deki fedailer, halkın malına, canına hiç zarar vermiyor. Aksine, halkı koruyucu durumda. Halka karşı çok titiz ve dürüstçe davranıyorlar. Demokratik Cephe İsrail'e karşı yaptığı baskınları, sabotajları ve neticelerini halka doğru olarak bildirilen ve radyo vasıtasıyla duyuruyor.

Cephenin iç durumuna baktığımızda şunları görüyoruz. Bütün kamplarda Arapça Marks'ın, Lenin'in, Stalin'in, Mao'onun ve Che Guevara'nın kitapları okunmakta. Teorik eğitim ekseri öğleden sonraları ve geceleri yapılmakta. Sık sık konferanslar ve seminerler düzenlenmekte. Bu sayede bütün fedailerin ideolojik seviyesi yüksek tutulmakta. Fedailer birbirlerini sayar ve sever. Kavga arkadaşlarının, silâh arkadaşlarının değerini iyi bilirler. Fedailer kumandanlarına Refik (Yoldaş) diye hitabeder, birbirlerine karşı gayet samimidirler. Herkes birbirini eleştirebilir. Komutanlar fedaileri, fedailer de komutanlarını eleştirebilir. Eleştiriden dolayı kimse kimseye kırılmaz. Tartışmalarda daima ikna metodu kullanılır. Herkes görüşünü serbestçe savunur. Cephe eleştiriye açıktır. Diğer fedai teşkilâtları ve Arap hükümetleri de eleştirilir. Bu sebepten Arap hükümetlerinin husumetini de üzerine çekmektedir. Birçok fedai teşkilâtlarında (El Fetih, El Saika, vb.) fedailer ve komutanlar ayda bir hayli para (aylık) aldıkları halde, Demokratik Cephe'de ücret alan ne bir fedai, ne de bir komutan vardır. Demokratik Cephe bütün ihtiyaçlarını, yiyecek, giyecek ve silâhlarını halkın yardımı ile karşılar.

Erbit yürüyüşünden sonra, askerî kamptaki fedailerin eğitimleri sona ermişti. Bu fedailerin büyük çoğunluğu işgal altındaki topraklara baskın yapmak için çeşitli fişlere dağıtıldı. Bu kampın dağıtılmasından sonra, tekrar Amman'a dönmek üzere yola koyuldum.

Sonuç olarak, Demokratik Filistin Halk Kurtuluş Cephesi hakkında şöyle bir kanıya vardım. Orta Doğu'da emperyalizme karşı bir ikinci Vietnam yaratabilecek, bugünkü gerilla savaşını halk savaşına dönüştürebilecek fedai örgütü ancak Demokratik Cephe olabilir.

Halk Oyuncuları İstanbul'da yalnız dokuz gün için Pir Sultan Abdal

22 - 26 Eylül Yeni Tepebaşı Gazinosunda, 27 - 30 Eylül Kadıköy Opera Sinemasında
25 Eylül Perşembe gecesi Yeni Tepebaşı Gazinosunda PİR SULTAN ABDAL - Nesimi Dost gecesi

Biletler : Ararat, Güllüşah bacı ve Öncü Kitapevlerinden, Yeni Tepebaşı Gazinosu ve Kadıköy Opera Sinemasından temin edilebilir.

Libya'da darbenin niteliği belli oldu

«Herkes bu üslerin kalkmasını istiyor. Herhalde bu üsler en geç 1970 - 71'e kadar kalacaktır. Yani beklenmedik olaylar bu yüke daha fazla tahammül etmemize imkân bırakmazsa bunların bir-iki yıllık ömürleri vardır.»

Bu sözleri söyleyen 36 yaşında genç bir mühendis, Libya'daki yeni cumhuriyetçi yönetimin başbakanı Mahmut Süleyman El-Mağribi'dir.

Libya'daki yeni darbenin nitelikleri üzerindeki son tereddütler henüz kimlerden kurulu olduğu açıklanmayan devrim konseyinin ar arda aldığı kararlarla silinmeğe başlamıştır. Devrim konseyi işçilerin ücretlerini yüzde yüz arttırırken, Libya'daki bazı kapitalistlerle eski rejimin önde gelenleri hakkında kovuşturma yapmaya başlamıştır. Konsey sözcüsü, bu kişileri kamu mallarını hile ile zimmetlerine geçirmekle suçlamış ve bu malların geri alınacağını açıklamıştır.

Darbe yöneticilerinin düşünceleri, son demec ve açıklamalarda iyice ortaya çıkmıştır. Darbenin başbakanı El Mağribi, bir batılı ajansa verdiği demecinde, ülkedeki yabancı petrol şirketlerinin ancak halkın çıkarları ile çatışmaya girilmemek şartı ile çalışmalarına devam edebileceklerini söylemiştir.

Başbakan, petrol şirketlerinin bu çıkarlarla çatışmaya düşmesi durumunda, halkın çıkarlarının her şeyin üstünde sayılacağını açıklayarak, Libya'daki petrol şirketlerinin ömrünün çok uzun olmadığına işaret etmiştir.

Emperyalizme ve onun temsilcisi İsrail'e karşı mücadelenin sürdürüleceğini bilçiren El Mağribi, Arapların Yahudilere düşman olmadıklarını söylemiştir. Filistin meselesini kimseye zarar vermeden çözümlenmek istediklerini bildiren Libya'nın yeni başbakanı, ancak gerekirse bu konuda savaşa girişmekten kaçınılmayacaklarını belirtmiştir.

Ancak, El Mağribi, ülkesinde toprağın kolektifleştirilmesine gerek olmadığını söyleyerek, köylünün az, toprağın fazla olduğunu, bunun için büyük topraklara el konulmaksızın ihtiyacı olanlara toprak dağıtılabilirliğini ileri sürmüştür. El Mağribi, ülkede sanayi de yok denilecek kadar az olması nedeniyle bu alanda da devletleştirilmenin gereksiz olduğunu savunmuştur.

Öte yandan darbenin lideri olduğu açıklanan 27 yaşındaki genç albay Muammer El Kaddafi, darbenin üç temel ilkesinin, ÖZGÜRLÜK, SOSYALİZM ve BİRLİK olduğunu açık-

lamıştır. El Kaddafi, özgürlüğün siyasi, iktisadi ve toplumsal açıdan önemli olduğunu belirtmiş ve darbenin amacının her üç alanda özgürlüğü gerçekleştirmeğe yöneldiğini söylemiştir.

El Kaddafi, sosyalizm'den sosyal adaleti anladıklarını, Libya'nın şartlarına uygun bir sosyalizm uygulanacağını söylemiştir. Amaçın kendine yeterli bir ekonomi kurmak olduğunu söyleyen albay El Kaddafi «Sosyalizm Libya'ya refahı sağlayacak tek yoldur» demiştir.

Darbenin lideri, birliğin ancak Arap devletlerinin İsrail'in karşısında bir araya gelmesi ile gerçekleşebileceğini belirterek, «ancak bu yolla emperyalizmin bölgedeki varlığını sileriz», demiştir.

Libya'nın yeni yöneticilerinin bu demecleri emperyalizmin boyunduruğu altındaki bir diğer geri bırakılmış ülkede daha anti-emperyalist bir yönetimin kurulduğunu ortaya koymaktadır. Libya bugün için, ilerici küçük burjuvazinin yönetimi ve az sayıdaki sanayi proletaryasının desteği altında emperyalizme karşı mücadelenin en geniş saflarda verilebilmesi ve dönüş yollarının kapatılabilmesi için,

■ Toprak reformunun yapılması,
■ Yabancı sermaye yatırımlarının ve kilit sanayilerin devletleştirilmesi,

■ Ülkedeki bütün yabancı üslerin en kısa zamanda sökülüp atılması gerekmektedir.

Libya'daki darbenin geleceğini bu üç konuda alınacak kesin tavır belirleyecektir.

EMPERYALİZME KARŞI DÜNYA HALKLARI

■ Arjantin'de greve giden 18.000 demiryolu işçisinin grevini kıramayan, Amerikan emperyalizminin uşağı faşist Onganía yönetimi sonunda bütün işçileri askere aldığı açıklamıştır. Hükümet yayınladığı kararname ile işbaşı yapmayan işçilerin askeri mahkemelerde yargılanacaklarını duyurmuştur. Ancak, her geçen gün girmiş oldukları mücadelenin içinde bilinçlenen Arjantin işçileri bu buyruğa boyun eğmemişlerdir. Dergimizin baskıya girdiği sırada Arjantin'de olaylar devam etmekte, faşistlerin köpekleri ile işçiler arasındaki silahlı çatışmalar olmaktadır.

■ Geçen hafta içinde Batı Almanya'da maden, Fransa'da ulaştırma, İtalya'da birçok sanayi dalında çalışan işçi birden greve başladı. Çağdaş kapitalizmin deva bulmaz hastalığı, belirli aralıklarla bütün kapitalist ülkeleri sarsan kütle halinde grevler, her geçen gün emperyalizmin mezarını biraz daha derin kazıyorlar. Kapitalist ülkelerin proletaryası, başlarındaki sarı sendikacılara, emperyalizmin sömürülen ve ezilen uluslardan ve halklardan toparladığı artı ürünün bir kısmını kendisine devretmesine rağmen susturulamamakta. Sanayi proletaryası devrimci çizideki yerini almağa hazırlanıyor. Avrupa'da birbiri ardına gelen para değerini düşürme olayları kapitalizmin deva bulmaz buhranını biraz daha açığa çıkartırken, paranın değerinin düşürülme-

sinin dar gelirliiler üzerindeki yıkıcı etkisi toplumdaki devrimci potansiyele sahip sınıfların bilinçlenme hızını arttırmaktadır.

■ Seylan'da da elektrik ve petrol işçilerinin greve gitmesi yüzünden hükümet olağanüstü durum ilan etmiştir. Proletarya'nın karşısına çıkacak gücü kendinde bulamayan Seylan hükümeti ülkedeki sanayi tesislerinin denetimini ordu birliklerine devretmiştir.

■ Güney Kore'de Amerikan emperyalizmin ajanı Park Çung-Hii'nin görev süresinin uzatılmasını öngören anayasa değişikliğine karşı çıkan parlamenter muhalefet gerici parlamantarizmin taktik oyunları ile tesirsiz bırakılarak, Amerika'nın isteği yerine getirilmiştir. Meclis teki muhalefet partilerinin, görüşmeleri engellemek için meclis başkanlık divanını işgal etmesi üzerine Amerikan emperyalizminin Meclis'teki maaşlı memurları başka bir salonda toplantı yapıp anayasanın değiştirilmesine karar vermişlerdi. Bir yanda gittikçe artan öğrenci direnişi yüzünden ülkedeki bütün okulları kapatmak zorunda kalan Amerikan uşakları, öte yandan giderek genişleyen muhalefet hareketi karşısında ne yapacaklarını şaşırılmış durumdadırlar. Bu son kararlar, emperyalizm karşısında geniş bir cephenin kurulmasına imkân vermişlerdir. Çatışmanın bundan sonrasını belirleyecek olan Kore halkının örgütlenip anti emperyalist mücadeleye katılmasıdır.

Emperyalizm boyun eğiyor

1949 yılında Çin Halk Cumhuriyeti ilan edildiğinde, dünyadaki devletler ileri ve gerici niteliklerine göre ikiye ayrılarak, bir kısmı ülkenin yüzde 99'una sahip yeni sosyalist yönetimi tanıdı, geri kalanı ise Amerikan emperyalizminin dümen suyundaki Çan Kai-Şek'in adası ile ilişkilerini sürdürdüler.

Ancak, İngiltere gibi kısa devreli iktisadi çıkarımı herşeyin ötesinde tutan bazı devletler Çin Halk Cumhuriyeti'ni kısa bir aradan sonra tanıdılar.

1960'lardan sonra Çin Halk Cumhuriyeti'nin dünya siyasetine ağırlığını koymasıyla çeşitli ülkeler durumlarını yeniden gözden geçirme gereğini duydular. Bunun sonucu olarak önce Fransa, arkasından da birçok ülke Pekin'i tanıdı ve tanımağa devam ediyor.

Kanada'nın Çin Halk Cumhuriyeti ile bu yılın başından beri devam ettirdiği temasların sonucunun alınacağı sırada, İtalya Dışişleri Bakanı Aldo Moro, İtalya'nın da Çin Halk Cumhuriyeti ile ilişki kuracağını açıkladı. Moro, Pekin-Roma arasındaki temasların başladığını ve olumlu bir şekilde geliştiğini bildirmiştir.

Böylelikle emperyalizmin kalesi, kukla devletlerden biri daha etkisiz duruma getirilmektedir. Özellikle Asya, Afrika ülkelerinin desteklediği Çin Halk Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletlere de kabulü ile Çan Kai-Şek'in adası dünya politikasından silinecek ve Çan Kai-Şek ve suç ortakları çıkar yolu, patronlarının yanına kaçmakta bulacaklardır.

HO Şİ MİN H

Esperantoca

«Memorajoy Pri HO CHI MİN H.» adlı
kitaptan çeviren : Ahmet HEZAREFEN

(Geçen sayıdan devam)

— Birkaç gün sonra buradan gideceğim, daha önce size söyleyeceklerimi söyledim. Şimdilik dileğim, size iyi işler. Fakat kendini iyi kolla! Zira polis heryerde, burnunun dibinde olduğunu unutma» dedi. Ertesi gün VUONG (HO MİN H) i sevimsiz bir otel odasında ziyaret ettim. Bir masa bir küçük yatak, sıgacak kadar bir yerdi burası. Sanki buzhane. Benim TRAN TAM'daki Lokantam'da hiç olmazsa bir sobam vardı. Masa üzerinde İngilizce, Çince daktiloyla yazılmış kitaplar, broşürler vardı. O gün bütün gün konuştuk. Beni yemeğe alkoydu. Yemek otel aşevinde pişirilmiş, bozuk cinsten, pirinç çirbası, kızartılmış sebze ve balık salamurasıydı. Yemekte ona hep bugüne kadar Şanghay'da yaptıklarımı anlattım. Yaptıklarımın çok memnun kaldı. Bana: «Askerler arasında propaganda yapanların çok iyi yetişmiş olması lâzım, çünkü kapitalizmin yükü onların üzerinde, çabaları çalışıyorlar yine bir karşılık göremiyorlar. Onlara sınıf bilincini verelim» dedi.

Şanghay'da kaldığım süre halk arasında aralıksız olarak çalıştım, arasıra bazı yanlış hareketlerim de olmadı değil. O sıra YEN -

BAY ayaklanmasının başarısızlığına dair haber aldım. Onunla başka zaman yine karşılaştık, bir defasında NANKİN Caddesinde kitaplıkta buluşmak için yolladığı pusulaya şunu yazmış: «İlgi çekmeyecek şekilde giyin. Yanıma gelirken sakın şamata etme!». Kendi kendime acaba neden böyle korkuyor dedim. Kitaplığa vardığımda VUONG (HO CHI MİN H) a sessizce yaklaştım, beni görünce elindeki kitabı memura vererek bana usulca «Beni takip et!», dedi. O önde ben arkada emin bir yere varınca bana: «Burada sen birçok işi başardın. Fakat bundan sonraki işleri, yalnız başına yapamayacaksın, çünkü senin elinde yeter araç ve gerecin yok, yeni hamleler yapmak için Çinli devrimcilerden yardım isteyeceğiz. Her devrimcinin, görevi ister partide ister ülkede nerede olursa olsun, eylemlerine daha yoğun bir şekilde devam etmektir» dedi. Birkaç gün sonra arkadaş bayan TSAY CANG tarafından kabul edildim. Beni Çinli devrimcilerden gibi yabancı ordular içinde propaganda işlerini yürütmekle görevlendirdiler. Çinli arkadaşlar bize vargüçleriyle yardım ediyordu, aramızda görev bölümü yaptık. Biz, gizli çıkacak olan «La Klarino» (Borazan) gazetesini asker ve milis-

lere dağıtacaklık. Çinli devrimci arkadaşlar bize ege. Stampa, kağıt ve parafin teçarık ettiler. Artık Çinliler ve Vietnamlı arkadaşlar aynı amaç için birlikte çalışıyor ve savaşıyorlardık. Aynı zamanda pratik alanda geliştiren biliyorlardık.

1930 yılının Temmuz veya Ağustos aylarının birinde VUONG (HO CHI MİN H) yenden Şanghay'a geldi. Bizim bir toplantımıza katıldı. Bize şehir garnizonundaki Vietnamlı askerler arasında faaliyet göstermemizin gerektiğini öğütledi. Toplantıda İÇK, karısı FIEM ÇU KOUK LONG ve ben vardık. VUONG'un (HO CHI MİN H) üzerindeki elbise SUN YAT-SEN modasında ham ipektendi yine kişinki gibi yüzü soluk sapsarıydı. Bize «Ödevimiz Fransız Sömürgecilerini devirerek, halkımızı özgürlüğe kavuşturmak. Her Vietnamlıya Vatanseverliği hele askerlere, Vatana ve ulusa bağlılık aşılalım» dedi. «La Klarino» (Borazan) gazetesinin birkaç sayısını gözden geçirdi. Bazı kelimeler üzerinde durarak, halkın bunları anlayamayacağını, daha açık, onların anlayabileceği gibi yazmamızı bize espi-ri yaparak anlattı, sonra vatanseverlik ve sömürgecilik karşı bir sürü yazı hazırladı. Hakikaten bu yazılar hem kısa hem kolay anlaşılır türdendi. Bu toplantıda her konuya değindik bundan sonra yapacağımız işleri daha etkin hale getirmek için plânladık. Hakikaten bundan sonra çıkan gazetemiz halk arasında daha çok okundu ve kapışıldı.

Bu toplantıdan sonra VUONG (HO CHI MİN H) la vedalaşarak ayrıldık, halbuki bu ayrılışımız dış ülkede son karşılaşmamız olacaktı! O dünya etrafında yoluna devam etti, bense cezaevinde yıllarca inim inim inledim.

★

1931 yılı Mayıs ayında yine Şanghayda faaliyet halindeyken beni FIEM CU ile birlikte bir milis çavuşunun sadakatsizliği yüzünden tutukladılar. Bir ay süresince bana en aklı gelmedik, gaddarca işkence yaptılar. Bir akşam iyice bir dayaktan sonra kendimi kaybetmişim; kendime geldiğimde bana bir fotoğraf gösterdiler tanıyıp tanımadığımı soruyorlar:

— Bu adamı tanıyor musun, sizin baş şefiniz NGUYEN Aİ KUOK değil mi? Bu adam Hong Kong'ta tutuklandı... bizi uğraştırma, haydi söyle de kendini kurtar diyorlar. Fotoğrafa baktım, NGUYEN Aİ KUOK ile VUONG (HO CHI MİN H) aynı kişi olduğunu anladım fakat kendimi sanki birşey anlamaz gibi yaptım, hücreye döndüğüm zaman gözlerime inanamıyordum. Demek ben yıllarca bu şefle birlikte çalıştığımı bilmiyordum; ama onun bir lider olduğunu konuşma ve hareketlerinden anlıyordum. Onun tutuklandığına dair işittiğim haberlerin hiç birine inanmadım, bunun polisin yalanı ve tertibi olduğunu biliyordum, fakat yine zaman zaman içime kurt düşüyordu. Kendi kendime eğer tutuklandysa bu devrimci faaliyeti kim yönetecek? NGUYEN Aİ KUOK'un VUONG (HO CHI MİN H) olduğunu düşünürken hücre kapısı açıldı, yine o fotoğrafı gösterecekler diye sevinliyordum. Nerede... Acılar bana herşeyi

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

İnsanlık tarihinin tanıdığı toplum biçimlerini gözden geçirirken, her ne kadar bugün yeryüzünde mevcut bir toplum biçimi değilse de, marksizmin hocalarının geleceğin toplumu olarak kabul ettikleri komünist toplumun da bir iki kelimeyle teoriye göre tanımlanmasını yapmakta bilim bakımından yarar vardır.

Sosyalizmin ilkesinin «Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre» ilkesi olduğunu söylemiştik. Marksizmin tanımlanmasıyla komünizmin yani ikinci aşamanın ilkesi ise «Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre» ilkesi olacaktır. Bu ilkenin gerçekleşebilmesi için toplumun herkese yetecek ölçüde tüketim maddeleri üretebilmesi gerekir. Bunun da çaresi, elbette ki, üretimi arttırmaktır. Bu üretim artışının kesintisiz olması ve yarıda kalmaması için üretim araçları üretiminden başlaması gerekir. Yani üretim araçları üretimi kesimine öncelikle hız verilmelidir. Öte yandan kapitalizmden artakalan sanayi sadece kâr perspektiflerine ve daha çok tüketim ekonomisine yöneldiği için üretim araçları üretimi ile tüketim araçları üretimi arasında bir oran yoktur. Onun için sosyalizm aşamasında, «herkese emeğine göre» ilkesi, bu evrede tüketime bir ölçü konulması zorunluluğundan ileri gelmektedir. Ve bu zorunluluk, üretim tüm toplumun bütün

Komünist toplum (1)

ihtiyaçlarını karşılayacak duruma geleceye devam eder. Bu ölçüde her bireyin sağladığı emeğin nicelik ve niteliği o bireyin sosyal üretimden alacağı payı belirler. Marksist teori bunun en adil tüketim ölçüsü olduğunu kabul eder. Keza bu ölçü zorunluluğu sosyalist toplumda tüketim maddelerinin üleşimi ilkesinin ancak satın alma yoluyla gerçekleştiğini açıklar.

Marksizme göre, komünizmin öngördüğü «herkese ihtiyacına ve isteğine göre» ilkesinin gerçekleşebilecek duruma gelmesi için çalışmanın birey için soluk almak, yürümek gibi doğal bir ihtiyaç haline, emekçilerin kalifikasyonunu ve ilerlemeyi teşvik eden bir araç haline gelmesi gerekir. Bu komünizmin koşullarından biridir. O zamana kadar «herkesin emeğine göre» alması tek geçerli formülüdür. Demek ki sosyalizmde eşitlik, herkesin «emeğine göre», yani eşit olmayan bir şekilde almasıdır. Bu mutlak bir eşitlik değildir. Sosyalizmi ütöpik bir eşitlikle bir tutmamalıdır, bu mutlak eşitlik imkânsız bir şeydir. Ama insanlar kişiliklerini geliştirmek bakımından eşit şanslara, eşit olanaklara sahip olurlar.

Pamuk üreticileri iktidarı protesto ediyor

Demokratik köylü hareketleri gün geçtikçe daha geniş boyutlara ulaşmaktadır. Üç haftadan beri pamuk üreticisi Çukurova köylülerinin büyük bir canlılıkla sürdürdüğü protesto gösterileri bunu doğrulayan son olaylardan biridir.

Büyük toprak sahipleri dışında Çukurova'nın orta ve küçük pamuk üreticileri uzun süredir beri tam bir ekonomik bunalım içinde kıvranıyordu. Üretim giderleri alabildiğine yükselemiş, artan hayat pahalılığına karşı pamuk satış fiyatı yerinde saymıştı. Büyük toprak sahipleri tarım kredileriyle büyük çapta desteklenirken, kendileri yüzde 30-40 faizle para veren tefecilere kollarını kaptırıyorlar, borçlarını ödeyemez hale gelmişlerdi. İcra kapılarına düşmüşlerdi. Ürünlerine dadanan prodonya ve kıllı kurt ile mücadele etmek için mevsim başında tenekesi 280 liraya aldıkları pamuk ilacına şimdi karaborsa 450 lira vermek zorunda kalıyorlardı. Gübreleme, sulama için avuç dolusu para ödüyorlardı. Böylece pamuğun maliyeti Çukobirliğin tespit ettiği 220-225 kuruşluk tavan fiyatını aşılıyordu. Çukobirliğe üye olmıyan köylünün pamuğuna ise diğer alıcılar daha da düşük bir fiyat dayatıyorlardı. Böylece, bütün yaz sabahın erken saatlerinden başlayarak sıcaklığın altında alın terlerini döktükleri pamuktan ellerine bir şey kalmıyordu. Bazı bölgelerde erken başlayan yağmurlar ekini mahvetmişti, kara bulutlara bakarak bunun korkusunu da yaşıyorlardı.

Günden güne yoksullaşan köylünün başvurduğu resmî kapılar yüzüne kapatılmıştı,

artık derdini daha yüksek sesle duyurmaktan başka çare kalmamıştı.

Önce Tarsus ilçesinin Yenice bucağına bağlı Kargılı köylüleri muhtarları Hüseyin Telli ile genç imamları Kazım Kuyucu öncülüğünde harekete geçtiler. Çevre köylere motosikletli haberciler salındı. Kargılı, Firengülüs, Baltalı, Gerdan, İznik, Melik, Hacıbozan, Yüksek Balıca köylüleri yaşlısı genci Traktörlerle, motosikletlerle, bisiklet ve atlı arabalarla Yenice bucak merkezinde toptan bir araya geldiler. Genç imam Kâzım Kuyucu orada heyecanlı bir konuşma yaptı: «İnsansak, insanca yaşayalım. İnsan hak ve hürriyetleri ne saygıyı öğrenelim, öğretilim. Hak yolunda korkanlar müslüman değildir. Bu yürüyüşümüzle, sesimizi, sırtlarımızı bize dönmüş olanlara duyuralım.»

Buradan traktör ve arabalara bayraklar takılarak, ellerde protesto dövizleri ve pamuk demetleri taşınarak Tarsusa gelindi. Kaymakamın izinsiz yürüyüşü önleme çabası boşa çıktı. Köylüler izin verilmesi de yürüyeceklerini bildirdiler ve arabalarını sürdüler. Alana gelince binlerce köylü, arabalarından inerek alana koşar adım doldular ve halkın sevgi gösterisi arasında Atatürk anıtı önünde saygı duruşunda bulundular.

«Haftaya bütün Tarsus, Mersin köylüleri birleşip, yumruğumuzu haksızlıklara göstereceğiz», parolası ile köylerine dönen köylüler, bir hafta sonra yeniden bir miting düzenlediler ve Ankara, Adana, Mersin karayollarını iki saat süre ile trafiğe kapattılar. Miting yine Kargılı muhtarı Hüseyin Telli öncülüğün-

unutturdu. Alçaklar, o satılmışlar bana bu son günlerde en vahşice işkenceler yaptılarsa da benden hiç birşey alamadılar. Nihayet bizi - FİEM ÇU ve ben - bir tarafa yolladılar. 1932 yılı Haziran ayında beni HAI ZUONG mahkemesi müebbet hapis cezasına çarptırdı. Bir gün HAI ZUONG cezaevinde bir gazeteyi gözden geçirirken gözüme çarpan yazı beni yıldırım çarpmışa çevirdi: «NGUYEN AI KUOK (HO CHI MINH) Hong Kong Cezaevinde verem hastalığından öldü.» Bütün halklar için ne büyük kayıp! O veremden ölmemiştir, bas-bayağı bir tertiple öldürülmüştür, fikri kafama takıldı, onunla karşılaşmam, onunla geçen arkadaşlığımızı hatırladıkça düşmana karşı öfkem ve intikamım arttıkça arttıyordu.

1935 yılı Mayıs ayında beni 8 yıl 3 aylık hapis cezasını çekmek üzere SON LA'ya sürdüler. Bütün sürgünler NGUYEN AI KUOK (HO CHI MINH)'in hakikaten öldüğüne inanıyorlardık. Çoktan beri ondan bir haber alamamıştık. HANOİ'den hapishaneye gelen yeni arkadaşlar onun ölmediğini dış ülkelerde faaiyetine devam ettiğini söylediler. Buna çok sevindik artık şüpheden kurtulduk. 1937 yılı... KAO BANG'taki parti üssü bozulmuş. Yoldaş NOANG DINH RONG yanımıza sürgün gelince o da doğruladı. Bu arkadaşın faaliyet alanı olan LONG COU ve Kanton'da RONG LE HONG FONG ve HA HUYI TAP yoldaşlarla karşılaşmış, bu iki yoldaş NGUYEN AI KUOK (HO CHI MINH)'in Sovyetler Birliğine gitmeden önce buluştuklarını söyledi. Şimdi oradaymış. Fakat RONG'a tekrar tekrar soruyorum. Onu tanıması lazım, onun eli altında çalışsın da onunla karşılaşmasını ola-

cak şey değil. Yine şüpheye düşüyorum, çok geçmeden hakikat anlaşıldı.

1943 yılının sonunda SON LA Cezaevinden kaçtık, artık önümüze parlak bir ufuk açıldı. HANOİ'ye geldim, orada HONG VAN THU ve TRUNG ÇİN Yoldaşlarına rastladım.

1944 yılının sonu 1945 yılının başında KAO BANG'taki Merkez Komitesindeki arkadaşlar Deltadakilerle temas kuruyor, VO NGUYEN GIAP'ın silahlı propaganda müfrezesi CU VAN TAN'ın Halk Savunma Bölüğü ile karşılaşıyor. Bütün güçlülere rağmen TAY NGUYEN ile KAO BANG bölgesinin can damarı olan geçidi (Koridor) açıyorlar. Siyasî ve silahlı konferansında VO NGUYEN GIAP, TRUNG ÇİN'e «İhtiyar Devrimci (HO CHI MINH) gittiği yerden dönmüş, şimdi kurtarılmış bölgede devrim hareketini yönettiğini» söyledi. Tam o sırada 9 Mart Japon taarruzu halk kitlesini harekete geçirdi. Merkez Komitenin 9. Konferansında bütün ülke çapında Birleşik Halk Cephesi Kongresinin toplanmasına karar verildi. VIET BAK'tan ayrılmadan TRUNG ÇİN bana: «Onunla artık her zaman karşılaşacağız. Bizim ve halkımızın ne şansı varmış!» dedi.

1945 yılının yaz aylarında TRUNG ÇİN, HA HUYI, GIAP ve tüm ülke kongresi üyeleriyle TAN TRAO'ya geldik. Bizim Devrim Karargâhında özgürlük havasını teneffüs edince kendimizi çok mutlu bulduk. Hele gerillacıların askerî üniforma silâh ve kılıçlarla donatılmış oluşu bizi hazır ol vaziyetine geçerek karşılamaları yok mu, hepimiz gözyaşlarımızı tutamadık. Hüngür hüngür ağladık! Bugüne kadar elimizde küçük bir ordu bile yoktu, ül-

de düzenlenmişti. Toplantıda konuşan pamuk üreticileri, bağlı buldukları çiftçi birliklerinin bir yıldanberi Hükümeti uyardıklarını, ürünlerinin değerlendirilmesi, güçlüklerinin çözümlenmesi için iktidardan hiçbir yardım görmediklerini anlattılar ve «başımızı vuracak taş kalmadı, sonunda meselelerimizi bizzat kendimiz çözmeye karar verdik», dediler. Çukurovada yüz milyonlarca liralık millî servetin heba olduğunu belirten konuşmacılardan biri «Gayri millî iktidar, Türkiye'nin asıl sahibi ve efendisi olan biz köylüleri, üç beş aracı ve tefecinin menfaatleri için kurban etti.» diyerek işbirlikçi iktidarın gerçek kimliğinin bilincin de olduğunu ispat etti.

Demokratik köylü hareketlerinin kazandığı boyut şunu gösteriyor ki emperyalizmin ve işbirlikçi gayri millî sınıfların egemenliğinde geri bir tarım ülkesi ve açık pazar olarak bırakılan Türkiyemizde, köy proletaryası ve küçük toprak sahiplerinden başka orta köylü de ekonomik bir bunalım içindedir ve egemen sınıflara karşı sesini yükseltmek durumunda. Tarım aletlerini, yedek parçasını, gübresini, ilacını ateş pahasına satan araçlar ile banka kredisini iç edip yüzde 30-40 faizle para veren tefecinin işbirlikçi iktidara sırtını verdiğini görmekte, işbirlikçilere ve emperyalizme karşı bilinçlenmektedir.

Çukurova köylülerinin protesto eylemleri gittikçe genişleme eğilimi gösteriyordu. Tarsus pamuk üreticilerinden sonra 12 Eylülde Kozan ve Kırıkhan köylüleri de harekete geçiyordu. Kırıkhandaki mitinge Amik Ovasındaki 56 köyden gelmiş dört bin kadar köylü katılmıştır. Traktörlerle Kırıkhanın giriş ve çıkış yollarını tutan köylüler polis kordonu altında yaptıkları mitingte, sel felâketinden ürünlerinin mahvolduğunu, acılarına dinmeden bu sefer de tefecinin elinde mahvolduklarını anlatıyorlar, «Hükümet ne zaman uyancak?» diye bağırıyorlardı. Kozanlı köylüler ise 70-80 traktörle Adana ve Ceyhan yollarını dört saat süreyle trafiğe kapatarak protesto gösterilerinde bulunuyorlardı.

kemiz esaret altında inim inim inliyorduk!

Ho Amcanın TAN TRAO'da olduğunu söylediler, buraya birkaç kilometre uzakça bir yerdeymiş, ben biran önce onu görmek için sabırsızlanıyorum, fakat su baskını bütün plânlarımı alt üst etti. Nehir taşarak hertarafı su aldı. Yollar bozularak bize geçit vermedi. İster istemez olduğumuz yerde kaldık. O akşam gözüme uyku girmede. Hep Ho Amcayı düşündüm. Gece zifiri karanlık etrafımızda nöbet tutan gerillacılara bakıyorum, gecenin sessizliğini askerlerin birbirleriyle konuşması bozuyor (TEY Lehçesi konuşuyorlar. Kendi kendime Ho Amca bu konuşulanları burada olsa da işitsem diyorum. Bu lehçe onun çok ilgisini çekmişti). Ertesi gün sabah kahvaltısından sonra TAN TRAO'ya gittik. VO NGUYEN GIAP bize Ho Amcanın bizi beklediğini söyledi. Maalesef günlerden beri çok hastaymış hem de sağlık durumu çok kötüymüş. Bizimle birlikte gelenler FAM VAN DONG ve VO NGUYEN GIAP onunla önemli bazı işleri konuşacak ve onun son talimatını alacaklardı. Buraya gelirken GIAP bizi TAN TRAO'nun asırlık muz ormanları içersinden geçirdi. Bir dereyi aştık. MYE vadisinden biraz yürüdükten sonra güneş girmez karşımıza barakalarla çevrili basamaklarla çıkılan bir kulübe çıktı. Etrafında nöbetçi yoktu. Yalnız biraz ötede birkaç kişi radyo dinliyordu.

Bu dallarla örtülü eve girince heyecandan kalbim hızlı hızlı çarpmağa başladı. Evin her tarafı açık yalnız bambulardan örülmüş duvar çekilmiş evin üzerine eğri büğrü kiriş konuşmuş. Evin mobilyası ise yalnız bir daktilo makinesi. Başka birşey yok.

Romanya,
genel çizgileriyle,
tarihini gerek bilim merkezlerinde,
gerek ülke düzeyinde iyi değerlendiren,
bugün de kendi halkının refahı için
şaşırtıcı hamleler yapmış olan uygar bir ülke...

Bugünkü

Romanya'da Tarım

Tarım, kooperatifler ya da devlet çiftlikleri biçiminde düzenli. Romanya'da 5.000'e yakın tarımsal ürünler kooperatifi var. Buralarda emeğin karşılığı para ve ürünle ödeniyor. Ödemede ölçü, yapılan işin hacmi ve kalitesi. Üretim araçları kooperatiflerin malı. Kooperatifler kişilerin kendi istekleriyle girdikleri ve girince de demokratik merkez-yetkilik ilkelerine bağlı oldukları tarım örgütleri. Bütün bu birlikleri yöneten, faaliyetlerini düzenleyen bir merkezî örgütü de var: Tarım Ürünleri Kooperatifi Ulusal Birliği.

Devlet çiftlikleri ise, devletin sahibi oldukları büyük tarım birimleri. Buralarda en son bilimsel yöntemler ve uygulamalar, modern teknikler geniş ölçüde uygulanmaktadır. Devlet çiftlikleri bütün araç ve gereçlerine sahip, yönetimde tam yetkili bağımsız birimler.

Tarımın makinalaşması traktör ve diğer tarım makinaları endüstrisinin kurulması sayesinde olmuş. 1970'de tarım alanında 116.000 traktör, 47.800 kombina yapılmış olacak. Toprağın gereği gibi sulanması için 1969'da sarf-olunan para 1950'deki oranla 8 misli. Romanya tarım uzmanlarının eğitimini çok ciddiye almış. Bugünkü tarım uzmanlarının sayısı 1938'dekilerin on katı. 1970 başında birinci sınıf 26.000, orta derecede 63.000 tarım uzmanı olacak.

Romanya mısır üretiminde Avrupa'da ikinci, dünyada dördüncü; buğdayda Avrupa'da yedinci ve dünyada on-dördüncü. Şarapçılıkta dünyada yedinci. Romanya da 600 çeşit meyva yetiştiriliyor. Toplam üretim 1.1 milyon tondan fazla.

Bir tarım kooperatifi görmek istedik. Otopeni Tarım Kooperatifine götürdük. Kooperatif Başkanı Kostantin Alexei bizi kapıda karşıladı. Sarışın, mavi gözlü, şişman, kırmızı yüzlü, çok sempatik biri. Söylediklerinden ve halinden, tavrından pek çalışkan biri olduğu anlaşılıyordu. 2.400 hektar üstüne oturmuş olan kooperatifte yazın 2.200, kışın 800 kişi çalışıyor. 1956'da yalnız 22 aile bir araya gelip kurmuşlar. Sadece üç arabaları varmış o zaman. Kooperatifteki bütün malın toplam değeri de 30.000 lei civarındaymış. Bugün ise, kooperatif dört köyün toprağı üstüne oturuyor. 1420 aile kooperatif üyesi. Bütün malların toplam değeri 31 milyon lei. Önceleri, burası dört toprak ağasına aitti. Toprakları alınmış ve kendilerine iş verilmiş. O zamanlar buralarda, Bükreş'e çok yakın olmasına rağmen, elektrik bile yokmuş. Köylüler doktorsuzluktan ne yapacaklarını bilmezlermiş.

«Köylüler kooperatifi önce anlamadı», di-yordu disiplini ve ciddiyetinden ötürü «Albay», lakabıyla tanınan Bay Alexei. «Uzak

durdular bir süre; iyi sonuçlarını görünce kaldılar. İlk kurulduğunda beni başkanlığa seçmişlerdi; her iki yılda bir seçim olur. Aslında, makina teknisyenleri okuluna gittimse de, toprağı çok sevdiğim için kooperatifle çalışmak istedim... Burada en yüce organ bütün çiftçilerin katıldığı büyük Genel Kuruldur. Bu kurul iki yıl için 15-19 kişilik bir konsey seçer. Bu Konseyin Başkanı benim. Yalnız Başkan sadece yönetimle uğraşır; öteki Konsey üyeleri hem bana yardım ederler, hem tarlada çalışırlar. İki mühendis, bir de muhasebeci var. İş 150'er kişilik bölükler yürütür. O 150 kişinin en çalışkanı, en bilgisi ve en beceriklisi bölüğün önderidir. Bunlar, ayrıca, eğitim görürler. bir yıla kadar. Mevsim koşullarından ötürü iş azaldığı zaman, ötekiler de okula giderler.»

«Kooperatifimiz zengindir; ama vasat. En yüksek gelirli kooperatif sanmayın burasını. 1949'da kurulanlar var, onlar daha eski, daha köklü, daha zengindir. Bizimki 1956'dan bu yana işliyor. Burada 500'ü inek olmak üzere, 1220 kocabaş hayvan var. Her inekten yılda 3.250 litre süt alıyoruz. 2.000 koyun, 800 domuz, 30.000 tavuğumuz var. Çalışkan işçiler gündeliklerinden başka yiyecek de alırlar. Normal yevmiye 30 lei'dir. Ayrıca, her gün 5 kilo hububat, 200 gr. şarap, 100 gr. Romen rakısı, 4 kilo hayvan yemi alırlar. Çalışmada verimi, diyelim, iki katına çıkaran günde 60 lei; ayrıca 10 kilo hububat, 400 gr. şarap, 200 gr. rakı, 8 kilo yem alır. Bütün kooperatifte asgari normlar aşıldığında, herkes o oranda para ve yiyeceği armağan ve bono gibi ek olarak alır. Buradaki bütün topraklar kooperatifin malı değildir. 800 metre kare köylülerin özel mülküdür; köylü bunu başkasına satabilir de. Bundan ayrı olarak, 3.000 metre karelik bir toprak parçası da gene tarım işçisine ve ailesine verilir. İşçi bu toprağıda ekebilir ve ürünü kendine aittir; yalnız, bunu satamaz. Bu özel topraklarda 15 koyun, 2 dana, 2 inek ve dilediği kadar tavuk ve arıya sahip olabilir. Yalnız, herkese 3.800 metre kare ihsan edilmez; özel mülkü olarak verilen toprak o işçinin çalışkanlığı ve bilgisiyle orantılıdır. Ne kadar özel toprağı hak kazandığı yaptığı üretimle ölçülür. Geri kalan topraklar ve mallar kooperatifindir. Örneğin, kooperatifin tam 40 ahır, 16 kamyonu ve 3 traktörü vardır. İhtiyaç olan başka araçlar devletten alınabilir. Sulama elektrik pompaları ile yapılır. Sebzelelerin bir kısmı üsleri ve yanları camlı, kaloriferli serlerde çiçek gibi yetiştirilmektedir. Bu yıl bir hektardan 220.000 kilo salatalık; 130.000 kilo domates aldık. Kooperatifler kurulmadan önce, bu rakkamları kimse tahayyül bile edemezdi. Kapalı ve kaloriferli serlerde yalnız salatalıktan yılda 2 milyon kâr ettik. Domates üretiminde plânı metre kare başına 7 kilo aştık. Bu fazlalık hep burada çalışanlara intikal ediyor. 1968'de kooperatifin geliri 21 milyon lei'yd; 1969 sonunda 28 milyon lei olacak. Bunun % 40'ı kooperatif üyelerine dağılacak; % 25'i yeni yatırımlara, % 35'i emeklilere ve geri kalanı da kültür işlerine ayrılacak.»

«Ürünlerimizin % 70'inin alıcısı devlettir. Ne serbest pazara çıkıp türlü katakulliyeye gireriz, ne de mahsul elimizde kaldı diye barbar bağırırız. Aracı da yoktur bize devlet arasında. Ürünü hemen satın alan devlet kendi dağıtım mekanizması ve büyük sebze, meyve ve hububat dükkanları yoluyla bunları en kısa zamanda ucuz olarak halka intikal ettirmeğe çalışır. % 30'unu da kooperatif kendi sattırır. Emekleri karşılığında gündelikten başka ürün alan işçiler de ailelerinin ihtiyacından fazla olan ürünleri de pazarda satabilirler. Kooperatifimizin ürünleri İtalya, Almanya ve başka batı ülkelerine de satılır.»

Sekiz madalyası ve birçok takdimnamesi olan «Albay», Alexei'ye hayat hikâyesini, 1944'den önce ne yapmış olduğunu, nasıl bir ailenin çocuğı bulunduğunu sordum.

«Babamın üç hektar toprağı vardı; gelirimiz iyi değildi. Her yer bakımsız, geri ve fakirdi. Babam okumamı bile istemiyordu; ne okutacak parası vardı, ne de eğitimin önemi ni anlatan olmuştum kendine. Anam bir çıkar yol buldu; güç belâ yazıldım meccanî bir askerî okula. Tam okulu bitirmiştim ki, savaş başladı. Faşist Romen Hükümetinin Almanya safında savaşa katıldığını bilirsiniz; beni de Sovyet cephesine yolladılar. Kısa bir süre sonra esir düştüm. Sovyetler orada beni bir okula yolladılar; bilmediklerimi öğrendim. Faşizmden nefret edişim aslında daha eskidir. Almanlar sözde dost diye geldikleri Romanya'da türlü rezaletler yaptılar; babalarının evi gibi davrandılar, sokaklarda Romen dövdüler, bir gün de bizim köyden birini öldürdüler. Ben de bir arkadaşla birleşip o Almanı öldürdüm; Romen ve Alman yetkilileri güya dost ve müttetik Nazi askerini öldürenleri aradılar, durdular; köylüler bildiği halde bizi kimse ele vermedi. Almanların ne oldukları belliydi. Daha o zaman bunların müttetik olmayacaklarını, faşizmin kötü bir şey olduğunu anlamıştım. 1944'de esir düştüğümde ailem beni öldü sanmış; sanmış da yokluğunda bir tören bile yapmışlar... Esirken bir anti-Faşist gruba katıldım; fabrikada çalıştım, okula gittim. Almanlara karşı büyük taarruz başlayınca Romen kit'alarıyla Nazileri kattık önümüze, Viyana'ya kadar sürdük. Bir sürü madalya aldım, köyüme döndüm. Baktım ki, o büyük bombardımanlarda, anam, babam ve kardeşlerim de dahil olmak üzere on bir kişi ölmüş. Yalnız bir sevgilim vardı: Lenutsa. O beklemiş beni. Öldüğüm haberine de inanmamış, inanmak istememiş. «Müttetik» Almanlar onu da esir kampına atmışlar. Pislikten tifüs olmuş. Kurtuluştan sonra da yıla za yemek yiyemedi; uzun uzun tedavi edildi; herkes şaşıtı nasıl yaşayabildiğine. Evlendim onunla tabii... Büyük oğlum uçak mühendisi çıkacak, küçüğü atom fizikçisi olmak istiyor, iki kızım da öğretmen...»

«Albay», yumuşak fakat ciddi bir adamdı. Babacan tavrılıydı; çok görmüş geçirmişti. Faşistlerin ne denli «müttetik», olduğunu biliyordu. «Barış, adalet, demokrasi-iyi şeyler bunlar!», diyordu. Serlerde gerçekten çiçek gibi yetiştirilen sebzeleri bize göstermek

için çalışma odasından çıktığımızda kapıda gördüğüm yaşlı bir işçiye dünyanın iltifatını etti. «Emekli oldu», diyordu. «Emekli maaşını almış da, sayıyor». Kadınlar 60'da, erkekler 65'de emekli oluyor kooperatiften. Emeklilere maaş de veriliyor, bedava yiyecek de. Kıscası, Romanya'da köylüler emeklilik maaşı alıyor... Ancak birkaç saat tanıdığım halde bende sanki çok uzun bir süreden beri tanışmışım gibi bir duygu uyandıran Kostantin Alexei'nin ilginç hikayesi ve dünya görüşünü burada kesmek zorundayım...

Agapia Köyünde bir köylü ailesiyle yaptığımız konuşmayı da özetleyerek Romanya'daki tarım hayatı konusunu kapamak istiyorum. Dışişleri Bakanlığı görevlilerden Bay Vintila'ya tipik bir köylü ailesiyle konuşmanın mümkün olup olmayacağını sormuştum. Şöyle cevap verdi: «Olur tabii. Yalnız, hükümet hiç bir aileye bilim çevrelerimizin bir yabancı konuğu olduğunu ve konuğumuzun bu arada bir köylü ailesiyle konuşmak istediğini söyleyerek herhangi bir zorlamada bulunamaz. Konuşmak isteyen olur, istemeyen olur. Kimsenin evinin içine karışamayız. Siz kendiliğinden memleketin bazı yerlerini de gidip göreceksiniz. İyi insanî ilişkiler kuran birine benziyorsunuz. İhtiyaçınız aileye teklifi siz yapın. Kabul etmelerini temenni ederim... Sonra, tipik bir köylü ailesi diye biz sizi bir yere götürmeyelim. Konuşmak istediklerinizi siz kendiniz seçin. Kim olduklarını biz bilmeyelim bile».

Bay Vintila Romanya'daki yaşama koşullarından pek emin görünüyordu. Kendi ana-babası köylüymüş. Tahsilsiz ve fakir. Rejimin verdiği olanaklarla okumuş. «Bu olanaklar herkese açık mı?» diye sorduğumda «Tembeller hariç, herkese açık», dedi... Agapia Köyü yakınında eski bir kiliseyi arıyorduk. Bir köylü gönüllü olarak yardım etti bize. Burcan cesaret alarak evini görmek istediğimizi söyledi. Memnun olarak kabul etti. Evi yakındaydı; Gördüğümüz köylü evlerinin dış görünüşüyle en mütevazî olanıydı. Kilisenin hemen karşısında daha önce görüp gözüm kestiğim o eve girmek isteğimin bir nedeni de vasatın altında görünmesiydi. Bahçeli, bir-buçuk katlı bir yerdi. Bir verandası vardı; sonra bir hole giriliyor, hol de üç odaya açılıyordu. 5-6 halı vardı; aile yerde değil karyolada yatıyordu. Duvarlarda çerçevesiz resimler asılıydı. Modern tipte bir radyo banyodan işitilebilecek bir yere konmuştu. Bütün duvarlar yeni boyanmıştı; badana değil, bir ressam tutularak yağlı boya şekiller çizdirilmişti. Duvarlar hâlâ yaş olduğundan, eşyalar ortaya çekilmişti. Televizyon gördüğümü hatırlamıyorum. Daha sonra Sovyetler Birliğinde Taşkent'te gene aynı biçimde girdiğimiz bir evde televizyon da vardı. Evin hanımından bugünkü Romanya ile 1945'den önceki durumu karşılaştırmasını istedik: «Multmai bine (çok daha iyi). Önceden, köy çocukları ayakları çıplak gezerdi; köylerde doktor bulunmazdı; parasız ilaç, hastane diye bir şey yoktu; okul, tahsil, memuriyet şehirde yaşayan bir sınıf içindi. Şimdi hürri-

yet var, adalet var. Bugün, aniden ağır bir ameliyat geçirmem gerekse, uçakla en iyi örgütlü hastaneye ulaştırılacağımı biliyorum. Şimdi her köyde doktor var. Çocuklarım okuyorlar; çalışırlarsa ne isterlerse onu olurlar».

Saat birdi. Romen arkadaşımız şehre dönüp yemek yemeyi teklif edince köyde bir yerde yesek, dedim. Köy lokantasına gittik. Romen köylüleri buzdolaplarından çıkan soğuk biraları içip biftek, pizola yiyorlardı. Gözlerimizle gördük. Günlerden de ne cumartesiydi, ne pazar.

Sonuçlar

Şimdi, özetleyerek bir iki sonuca varalım. Önce, bizde, belki birçok resmî kişiler dahil, çoğu Türkün sandığı gibi geri, Romanya bakımsız bir Balkan ülkesi, bir «Demir Perde» devleti, imparatorluğumuzun eski Eflâk-Buğdan ve Erdel'i değil. Köprünün altından çok sular akmış. Birinci Kosova Savaşında Firuz Bey efsanesinden başlayıp «Tuna'nın boğru»ne destanlar yazdık» tipinden düşüncelere âlem güler artık. Bu eski Balkan ülkesinin şimencifer ve kamyon yaptığı, her köye doktor gönderdiği ve kiralari gelirin % 4-5'inde tuttuğu önemli gerçekler.

Romanya'daki rejim yerli. Dışardan hiç bir devlet tepeden inme sosyalizm zorlamağa kalkmamış. Sosyalizmi oluşturan olayların Romen tarihinin kendinden nasıl doğduklarını bu serinin birinci ve ikinci yazılarında kısaca anlatmaya çalıştım. Bükreş'teki tarih müzesi ve Romen kütüphanelerinde yapılacak araştırmalar ancak bunu gösterebilir. Karşıt iddialar Romen tarihini bilmemekten doğuyor. Tarih olayları, çeşitli devrimler, karşı devrimler ve nihayet faşizme tepkiler meydana. Bundan başka, Engels'in Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni Romence olarak 1885'de yayımlandı; Komünist Manifestosu da 1892'de. İlk bilimsel yazılar Familia'da (1871) ve Contemporanul'da, (1882) yayınlanmağa başladı. 9 Ocak 1888 tarihinde Engels'in Ion Nadejde'ye yazdığı mektuptan bir cümle: «Romen sosyalistlerinin programları Karl Marx'ın ana ilkelerini kapsıyor». Revolta (İşyan), Ciocolul (Sömürge), Vocea Asupritilor (Sömürülenlerin Sesi), Univea Muncitorilor (İşçilerin Birliği), Fratsia (Kardeşlik), Romania Viitoare (Romanya'nın Geleceği), Lampa (Işık), Meseriaşul Roman (Romen İşçisi) — bütün bunlar 1880'lerin sol yayınları. Lumea Noua (Yeni Dünya) 1890'ların en önemli sol yayını. 1900'lerinki de Înainte (İleri), Lupta Socialosta (Sosyalist Mücadele), Nadejdea (Ümit), Focea Tinarului (Gençliğin Sesi) v.b. Daha sonra 1920, 1930 ve 1940'ların mücadeleleri var. Yalnız yabancılar istiyor diye, bir memlekette sosyalizm olur mu?

Romanya'da, benim hissedebildiğim kadarı, hiç bir yeri yabancıardan saklamıyorlar. Petrol bölgesinde filim çekmeme engel olan çıkmadığı gibi, Tuna'yı geçerken bir ara manevra yapan Romen kuvvetlerinin içinden yol aldık. Hiç bir fabrikayı, kooperatifi, köyü saklamadılar; Türklerle görüşme-

teklifimizi memnurlukla karşıladılar. İtiraf etmeliyim ki, Romanya'da ne «Demir Perde» gördüm, ne de başka bir türlü perde. (Yalnız köylü evlerinde gördüğüm perdeler iyi kaliteli ve süslüydü).

Romen bilim çevreleri kaliteli insanların çok ciddi araştırmalar yaptıkları yerler. Üniversite de okuttuğumuz dersle ilgili olarak hangi Batı kaynağına atıfta bulundumsa dinleyen meslektaşlarımızın bunlardan haberdar olduklarını anladım. Batı üniversitelerinin yayınlarını çok yakından izledikleri belliydi. Konuşmamdan sonra açılan tartışmada Romen bilim adamları kendi aralarında da tartıştılar; hele genç bir araştırmacı orada bulunan en itibarlı profesörle hiç uyuşmadığını seviyeli bir konuşmayla serbestçe anlattı. Daha tecrübeli olan profesörün bu eleştiriye karşısındakine bir hak olarak tanıdığı besbelliydi.

Zâten, Romen dilinde çok Türkçe unsurlar var. Yattıkları «çarşaf», uzandıkları «şilte», evin içindeki «cam», yedikleri «patlıcan», «yoğurt», «kiraz», «fıstık», «karpuz», «sarma», «köfte», «pilav», içtikleri «şerbet», ve «tütün», aldıkları «para», oturdukları «mahalle», odadaki «divan», «çerçeve», «döşeme», «soba», evde «kiremit», ve «tavan», ayakta «papatya», belde «kemer», yaktıkları «kibrit», sokaktaki «kalabalık», dağdaki «çoban», ve «kaval» hep Türkçe... Dilin aslı, tabii, Latince. Kâh tarihten, kâh dilden, kâh komşuluktan ötürü, Türkiye'ye ilgi büyük.

Romenler hem kendi uygarlıklarını geliştirmek, hem de başkalarının ilgisini çekmek için bütün tarih hazineleri üstünde tir, tir titiriyorlar. Köstence'deki Arkeoloji Müzesinde Tomis Yuan sitesi kalıntılarını bize gösteren arkeolog Mihai Bucovalo Romanyanın bu geçmişle ilgili araştırıyor, en küçük parçaları uzun uzadıya anlatıyordu... Adam— Klise'deki eski dağılmış Roma anıtını camlayıp çerçeveleyerek koruyorlar... Bükreş'teki eski Roma yıkıntısının çevresine camdan mahfaza konmuş... Braşov'daki eski (1383) Siyah Kilise bir turist uğrağı... Belli ki, Romenler kendi memleketlerini seviyor. Bizdeki gibi müze soygunu «cinayetleri»nden çok uzaklar... Eski şatoların, kalelerin hepsi müze. Diyelim, gezdiğimiz Bran Şatosu. Bir harabe değil burası. Derebeyliğin ne olduğunu anlatmak için tarihî bir yer. Duvarda evvelce derebeyine bağlı köyler. Köylerin sorumluluklarını gösteren şemalar. Köylünün ödeyeceği vergiler, nerede nasıl çalıştığına dair kurallar. Şatoyu gezerken feodal düzen canlanıyor apaçık. Duvarda isyan eden köylülerin hikâyeleri. Derebeyinin yargı odası; zindanlar. Kılıcı, mihveri, yatağı, sobası... ve feodalizmin sonu.

Romanya, genel çizgileriyle, tarihini gerek bilim merkezlerinde, gerek ülke düzeyinde iyi değerlendirilen, bugün de kendi halkının refahı için şaşırtıcı hamleler yapmış olan uygar bir ülke...

— SON —

"İslâm,, Konferansı

«İslâm,, Konferansına Türkiye Cumhuriyeti adına katılacak olan Çağlayangil, acaba İsrail'e karşı vaziyet almış olan Arap ülkelerinden, cumhuriyet yönetiminde olanlarının mı, yoksa kiralık ya da Sultanlık yönetimindekilerin mi paralelinde olacaktır? Üzerinde durulması gereken ana sorun kanımızca budur.

22 - 24 Eylül tarihleri arasındaki Rabat'taki konferans için 35 ülkeye çağrı yapılmıştır. Bunlardan 20'si Afrika'dan, dokuzu Orta-Doğu'dan, altısı da Asya'dandır. Çağrılan ülke halklarının çoğunluğunun İslâm olması, bu çağrıda en önemli ölçüdür. Yine, ayrıca daveti kabul eden devlet başkanının da İslâm olması şarttır. Çağrılan ülkeler şunlardır: Türkiye, Afganistan, Cezayir, Suudi Arabistan, Kamerun, Fildişi Kıyısı, Gambiya, Gine, Yukarı Volta, Endonezya, Irak, İran, Ürdün, Kuveyt, Lübnan, Libya, Maldiv Adaları, Malezya, Mali, Fas, Moritanya, Nijerya, Pakistan, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Sierra Leone, Senegal, Somali, Sudan, Güney Yemen Cumhuriyeti, Suriye, Tanzanya, Çad, Tunus ve Yemen. Daveti yapan Fas Kralı İkinci Hasandır. Türkiye'nin konferansa katılması için ayrıca Suudi Arabistan ve Ürdün Büyük Elçileri yoğun bir çaba göstermişlerdir. 3-4 yıl önce yine Suudi Arabistan Kralının «İslâm Paktı», fikrini ortaya attığı, Türkiye'nin de böyle bir pakta girip girmeyeceği ile ilgili yoklamalar yapılmış olduğunu hatırlatmakta yarar vardır.

Lübnan gazeteleri, Mısır Devlet Başkanı Nasır'ın Sovyet yöneticileri ile görüşmek ve sıhhi tedavi görmek için 23 Eylül'de Moskova'ya gideceğini, bu nedenle konferansın ertelenmesini istediğini yazmışlardır. Ayrıca, Kahire'de Orta Doğu Haberler Ajansı, Mısır Hükümetinin Zirve Konferansının yer ve gündemini hazırlamak üzere İslâm ülkeleri dışişleri bakanlarının toplantılarını teklif ettiğini bildirmiştir.

Hepimizin bildiği gibi, konferansın ana nedeni, Kudüs'teki Mescid-i Aksa'nın kundaklanmasıdır. Cumhuriyet Gazetesinde E. mekli Amiral Sezai Orkunt Kudüs'ü işgal altında tutan İsrail'in aleyhinde büyük tepkiler meydana getirecek nitelikte dini müesseselerin kundaklanmasını mantık dışı bulmaktadır. Cumhuriyet Gazetesinde Ecvet Güresin bu konudaki fikirlerini şöyle açıklıyor: «Orta Doğu'daki kuvvet dengesinin zorlanmaya başladığı sırada girişilen bu teşebbüsler, aslında petrol oyunlarının pazar ve nüfus çatışmalarının sonuçlarına karşı çıkarları olan ülkelerin el altından yaptıkları sondajlardır. Kuvvet dengesi değişikçe radikal yöne kaymış Arap ülkeleri, acayip bir halita haline getirilmek istenen böyle bir pakta pek yüz vermediler ve mesele de unutulmaya terk edilir gibi oldu..»

18 Eylül tarihli gazeteler İslâm Zirve Konferansı'na davet edilmiş olan ülkelerden 17 sinin konferansına katılmak kararını verdiklerini yazıyorlar. Bu ülkeler şunlardır: Gine, Tunus, Mali, Senegal, Somali, Moritanya, Çad, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Kuveyt, Türkiye, Suudi Arabistan, İran, Yemen, Pakistan, Malezya, Endonezya, Afganistan.

16 Eylül tarihli gazeteler Cumhurbaş-

kani Sunay'ın katılmayacağını yazmaktadır.

17 Eylül tarihli gazeteler, Demirel'in Konferans için «Toplantı dini değil, siyasi bir toplantıdır», diyerek Dışişleri Bakanı Çağlayangil'in Konferansa Türkiye adına katılacağını açıkladığını yazmışlardır. Halk oyumuz konferansa katılmak doğru mudur, değil midir, ya da Anayasaya aykırı mıdır, değil midir konusunda geçtiğimiz hafta yoğun bir şekilde etkilenmiştir. Fakat sorun hiç bir zaman Arap-İsrail çatışmasının ana nedeni ve her iki tarafın emperyalizm ile ilişkileri ve Türkiye'deki iktidarın tutumu açısından ele alınmamıştır.

İlerici ve gerici yönetim altındaki bütün Arap hakları gerek anti-emperyalist, gerekse dinsel duygularla emperyalizmin Orta-Doğudaki ileri karakolu İsrail'e karşı gösterilere girişmişlerdir. Halklar yöneticilerden İsrail'e ve onun arkasındaki ağababalarına karşı tutarlı bir tavır alınmasını istiyorlardı.

Anti-emperyalist Arap yöneticileri Amerikan uşağı gericilerin maskesini düşürebilmek için Arap devletlerinin İsrail'e ve onun arkasındaki emperyalizme karşı izleyecekleri ortak politikanın saptanabilmesi için derhal bir zirve toplantısı yapılmasını istediler.

Ortam son derece elverişliydi. Arap halklarının anti-emperyalist potansiyelinin eylem haline dönüştürülebilmesi için küçük bir hareket yeterli idi. Üstelik Arap devletlerinin gerek askeri malzeme, gerekse, askeri birliklerin tecrübesi bakımından durumları 1967'den çok daha iyi idi. Kısacası, emperyalizmin Orta - Doğudaki ileri karakolunun üzerinde kara bulutlar doluyordu.

Ancak, ileri karakolunun böylesine kötü bir durumda kalmasına emperyalizm seyirci olamazdı. Orta Doğu'daki işbirlikçilerini harekete geçirecekti. Arap Zirve toplantısına karşı bir tez geliştirilmeliydi: İSLÂM ZİRVE TOPLANTISI'nın ana nedeni buydu.

Son bir yıl içinde Sudan, Libya, Güney Yemen, Irak gibi ülkelerin tutumlarında meydana gelen değişiklikler Arap devletleri içinde anti-emperyalistlerin gücünü arttırmıştı. Bir Arap zirve toplantısında Aramco uşağı Faysal'ın, emperyalizmin yarıdakısı Burgiba'nın, Amerikanın kadim dostu Hasan'ın durumu çok zayıf kalacaktı. Bunun çaresi gericilerin saflarını genişletmek, bunun yolu da toplantıya daha fazla gericinin çağrılabilmesi şeklinde kapsamı genişletmek ve hedefi saptırmaktı.

Ve derhal İslâm Zirvesi oyunu sahneye kondu. Zirve'nin hazırlığını yedi gerici yönetimin temsilcileri Rabat'ta yaptılar. Ve Toplantının 22 - 24 Eylül arasında Fas'ın başkenti Rabat'ta toplanmasına karar verdiler. Gündem, tek madde id: El Aksa Camii yangını ve Kudüs'ün geleceği. Böylesi-

ne belirsiz bir madde ile emperyalizmin oyunu örtülüydü. Oyunu emperyalizmin Türkiye'deki uzantıları da benimsemişti. Yaklaşan seçimler için de iyi bir yatırım olacağına inanan Süleyman Demirel, cuma vaazı edası içinde Türkiye'nin bu toplantıya katılmasının erdemlerini belirterek karart açıklamıştır.

Biliyoruz ki, Orta-Doğu'da İsrail ne kadar bağımsız bir devlet olarak lanse edilmek istenirse istensin, son tahlilde emperyalizmin bir uzantısıdır. İsrail'n gerek kuruluş nedenlerinde, gerekse Arap ülkelerine karşı, kurulduğu gündün beri uyguladığı saldırı politikasında bu husus açık seçik ortaya çıkmıştır. İsrail'e karşı her vaziyet alan ülke farkındadır ki, emperyalizmi, özellikle Amerikan emperyalizmini karşısında bulacaktır.

Orta Doğu'da emperyalizmin, özellikle Amerikan Emperyalizminin sözünü geçirdiği çıkarlarını savunmakta basamak yaptığı ülke, biliyoruz ki, sadece İsrail değildir. Emperyalizmin sömürü alanı olmaktan henüz sıyrılmamış bazı Arap ülkeleri de vardır. (Fas Kırallığı, Ürdün Kırallığı, Suudi Arabistan Krallığı, v.b. gibi). Orta Doğu'da kırallarını alaşağı eden Arap Cumhuriyetleri aynı zamanda emperyalizme karşı bir tutum takınarak tam bağımsız birer ülke olma yolunda yoğun bir çatişmaya girmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti de her ne kadar emperyalizmi ve sultanı daha Birinci Dünya Savaşı sonunda vermiş olduğu Millî Kurtuluş Savaşı ile defetmişse de Atatürk'ün ölümünden bu yana emperyalizm kapitülasyonlar, gizli ve açık anlaşmalar, askeri üsler, asker ve sivil uzmanlar, barış gönüllüleri v.b. aracılığı ile tekrarcan çöreklenmenin yolunu bulmuştur.

Zirve Konferansına Türkiye Cumhuriyeti adına katılacak olan Çağlayangil, acaba İsrail'e karşı vaziyet almış olan Arap ülkelerinden, cumhuriyet yönetiminde olanlarının mı, yoksa kiralık ya da sultanlık yönetimindekilerin mi paralelinde olacaktır? Üzerinde durulması gereken ana sorun kanımızca budur.

Amerikan emperyalizminin Orta Doğu'daki uzantısı olan İsrail, askeri saldırılarında kiralıkları ve sultanlıkları kollamakta, cumhuriyet yönetiminde olan ve sosyalizmi amaç edinen ülkelere hunharca saldırılmaktadır. Amerikan emperyalizmi ile içli dışlı ilişkileri olan bugünkü Adalet Parti iktidarının emperyalizm ile aynı ilişkiler içinde olan İsrail'e karşı Arap cumhuriyetlerinin tutumuna yaklaşır bir tutum takınacağını beklemek beyhudedir. Çağlayan-gilin Zirve Konferansında genel olarak müslüman kiralıklarının ya da sultanlıklarının paralelinde yer alması bugüne kadar emperyalizmle olan ilişkilerin doğal bir sonucudur. Ve AP yöneticilerinin bu tutumlarında, son yıllarda açıktan açığa hilâfetçi bir çizgide eylem gösteren çevrelerin alkışlaması tesadüfi değildir.

TÜRK SOLU : Haftalık Gazete * Sahibi : Şerif Tekben * Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Bora Gözen * İdare Yeri, Yazışma ve Abone Adresi : Divanyolu Cad. No. 83/3 - Sultanahmet/İstanbul, Telefon : 27 39 61 * Ankara Temsilciliği : Ahmet Say * Dizgi : Yüksel Baskı :

Dilek Matbaası * İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel.: 27 89 49 * Anadolu Dağıtımı : GA-ME-DA * Yıllık Abonesi : Yurt İçi 40 TL., Avrupa Uçak : 80 TL., Amerika Uçak : 170 TL., * İlan San.: 20 TL., Yayın İlanları yüzde elli indirimlidir.